

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE VEILIG- HEID, BESTUUR EN FINANCIËN INZAKE DE JAARSTUKKEN D.D. 20 JUNI 2023

[Typ hier]

Datum verslag 23 juni 2023
Locatie Stadhuis, raadszaal
Verslag door Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag september 2023

Aanwezigen:

Avondvergadering

De voorzitter, de heer R. Peters, en van het college de burgemeester mevrouw S. Dijkma en de wethouders de heer E. Eerenberg, mevrouw E. Oosters, mevrouw L. van Hooijdonk, mevrouw S. Schilderman, mevrouw L. Voortman, de heer D. de Vries, mevrouw R. Streefland, en voorts de leden: de heer F. Claasen (GroenLinks), de heer J. Vasters (D66) de heer M. Koning (D66), de heer R. van der Zweth (PvdA), de heer M. de Pagter (VVD), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), de heer B. van Steeg (CDA), mevrouw Zwinkels (CDA), de heer G. Dijkstra (EenUtrecht), de heer M. van Heuven (Partij voor de Dieren), mevrouw Y. Hessel (Utrecht Solidair), mevrouw M. Ramaker (VVD), de heer R. Maas (VOLT), de heer I. Simşek (DENK), en van de griffie de commissiegriffier mevrouw D. Rijnders en de commissie-secretaris.

20 *Verslag openbare vergadering commissie VBF d.d. 23 juni 2023*

Aanwezigen:	- 1 -
1. Opening	- 1 -
3. De commissie C&F	- 2 -
4. Het Jaarverslag	- 2 -
5. De jaarrekening	- 28 -

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen welkom. Vanavond staan de jaarstukken op de agenda van het jaar 2022. De commissie gaat na of de jaarstukken voor besluitvorming in de raad doorgeleid kunnen worden. De jaarstukken zijn opgesplitst in twee delen: (A) het jaarverslag en (B) de jaarrekening. Het college zal de antwoorden geven in blokken. De voorzitter van de adviescommissie C&F zal de jaarstukken kort toelichten.

Mededelingen

De voorzitter deelt mee afmeldingen te hebben ontvangen van de ChristenUnie en van Bij1.

2. Vaststellen van de agenda

De voorzitter verneemt dat de commissie kan instemmen met de voorgestelde agenda.

3. De commissie C&F

Mevrouw Zwinkels (de voorzitter van de adviescommissie C&F) deelt mee dat op 8 juni jl. de adviescommissie het accountantsverslag heeft besproken in aanwezigheid van de accountant. Zij dankt alle betrokkenen voor hun inzet bij het opstellen van de jaarstukken.

De belangrijkste bevindingen/aandachtspunten zijn de volgende:

- 50 – Er is aandacht voor de oplopende onrechtmatigheid van de Europese aanbestedingen.
- De toenemende omvang van de baten en lasten van de jaarrekening.
- Blijvend spanningsveld ten aanzien van capaciteit, realisatiekracht en ambitie van de gemeente.
- Het opstelproces van de jaarrekening vraagt veel aandacht van de hele organisatie en dan niet alleen van de afdeling Financiën. Zij refereert aan de raadsbrief: gesproken wordt over een minder voortvarend proces dan voorgaande jaren met als oorzaak personele capaciteit en eigen vastleggingen.
- Aandacht is geschonken aan kredietoverschrijdingen, bijvoorbeeld bij de
- 60 – De robuuste posten; dat betreft een hoge onttrekking aan de reserve grondexploitaties betreffende vrijval van robuuste posten in de grondexploitatie van Leidsche Rijn.
- De commissie organiseert meerdere technische sessies waar de woordvoerders RO en financiën van harte welkom zijn.

De commissie zal de opvolging van bovenstaande bevindingen blijven volgen. Daarnaast dankt zij de raadsrapporteurs voor hun inzet bij de raadstoets en de rapportage daarover. De adviescommissie onderschrijft het belang van de raadstoets. De voorzitter van de commissie C&F spreekt de hoop uit dat de desbetreffende commissie daarover het debat aangaat met de wethouder over de aanbevelingen.

70

4. Het Jaarverslag

Zijn de doelen en activiteiten door het college gerealiseerd binnen het gegeven budget en wat vindt de commissie daarvan?

De commissie

De heer De Pagter (VVD) noemt de essentiële gebeurtenissen in 2022. De impact van die gebeurtenissen was goed te merken in Utrecht. De stad ontving vele duizenden vluchtelingen uit de Oekraïne en kwam de rijksoverheid met compensatiemaatregelen voor de inflatie die de gemeente moest uitvoeren.

- 80 Hij schetst de consequenties van de verkiezingen in 2022 vanuit het perspectief van de VVD en neemt daar afstand van. Hij gaat vanavond na wat is besloten en hoe dat is uitgevoerd. Hij vindt het fijn dat het hele college aanwezig is. De jaarstukken raken alle portefeuilles, elk dossier, elk onderwerp. Hij vindt het van belang dat de raad dat kan overbrengen op het hele college.

Het is onmogelijk om in te gaan op het hele boekwerk van 796 pagina's. Hij richt zich op de gedeelten die gedaan zijn en wat niet en hoe dat is gerapporteerd. Zijn collega mevrouw Ramaker zal ingaan op het financiële deel bij de jaarrekening.

Hij vindt over het geheel genomen de jaarstukken moeilijk leesbaar. De VVD vroeg daarvoor al jaren aandacht in de raadsvragen. Pas bij de begroting van dit jaar is de

- 90 leesbaarheid verbeterd; dus pas bij de jaarstukken van volgend jaar gaat de raad terugzien hoe die verbetering terugkomt in de jaarstukken.
- De leesbaarheid betreft niet alleen de indeling of doelstellingen; het gaat om het rapporteren van het wat en het hoe gerapporteerd wordt. Hij merkt dat het college in de jaarstukken heel veel vooruitkijkt, of beschrijft wat het aan het doen is. Hij vindt het nog steeds heel moeilijk om uit de jaarstukken te halen wat de gemeente in 2022 precies van plan was, wat er is gelukt en wat er niet is gelukt. Dat kwam bij diverse raadstoetsen in de afgelopen jaren aan de orde, maar nog steeds blijkt dat moeilijk te zijn. Hij maakt zich daarbij een voorstelling vanuit zijn eigen werkkring.
- 100 Dit rapporteren heeft niet zozeer met de indeling te maken, maar met instructie voor ambtenaren die deze teksten opstellen. Hij vraagt een scherpe sturing van het college op dit punt. Hij roept daartoe het college met klem op voor de jaarstukken in volgend jaar. Hij kijkt daarbij elke wethouder aan en de burgemeester. Hij krijgt graag de reactie hierop van de wethouder Financiën. Hij zag slordige fouten in de jaarstukken en verwijzingen naar oude beleidsstukken, links die niet openden, teksten die nog interne opmerkingen bevatten; hij noemt indicatoren waarbij geen getallen zijn opgenomen of met de tekst “worden deze maand aangevuld”. Hij ziet dit breder in alle jaarstukken. Ook daarop verwacht hij verbeteringen.
- Zijn fractie maakt zich zorgen over het tijdig aanleveren van stukken. De accountant heeft daarover iets gezegd maar hij ziet dat ook breder. Het college werkt lang aan
- 110 het opstellen van stukken, ook als het gaat om deze jaarstukken. Het college legt die stukken dan laat aan de raad voor en verwacht dat de raad die stukken wel snel behandelt. Hij verneemt graag hoe het college hierop terugblijkt, en ook de reactie op de opmerking van de accountant en hoe de stukkenstroom bij de jaarstukken en daarbuiten zal worden verbeterd.
- Het college is veel met beleid en het rapporteren bezig, maar wat hem betreft te weinig met uitvoering, te weinig met doen. Een tekenend voorbeeld daarvan is dat 6,4 km minder riool is vervangen dan de bedoeling was. Hij legt de vraag voor of het college daarop niet meer had kunnen en moeten sturen. Wat hem betreft moet het college naar minder beleid en meer naar doen.
- 120 **De heer Vasters** (D66) vraagt of de VVD ook voorbeelden heeft van dingen die goed zijn verlopen, waarmee de VVD blij is met de uitvoering in het afgelopen jaar.
- De heer De Pagter** (VVD) bevestigt dat naast de verschillen ook zaken zijn die op breed draagvlak kunnen rekenen. De uitvoering van de energietoeslag noemt hij als voorbeeld. Zijn fractie is ook blij met de oplevering van de Locomotiefstraat, al is die nog niet helemaal opgeleverd. Hij noemde de kritische noten omdat van hem verwacht wordt dat er kritisch gekeken wordt naar wat te verbeteren is.
- De heer Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de VVD een oordeel heeft over de onderbesteding op een aantal terreinen, bijvoorbeeld op het terrein van veiligheid.
- De heer De Pagter** (VVD) verwijst naar zijn collega mevrouw Ramaker bij het
- 130 volgende agendapunt.
- De voorzitter** licht toe hoe de agenda is ingedeeld.
- De heer Dijkstra** (EenUtrecht) had dat anders geïnterpreteerd. Hij had verwacht te spreken over hoe de inhoudelijke voortgang te beoordelen. Hij vraagt als voorbeeld aan de VVD of hij een inhoudelijk oordeel heeft over de voortgang van de besteding op veiligheid. Straks zal gesproken worden over de financiële positie, ging hij vanuit.
- De voorzitter** neemt daarvan nota en vindt dat passend in dit deel van de vergadering. **De heer De Pagter** (VVD) had zich hierop niet voorbereid.
- Punt van orde

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op de agenda zo te hebben geïnterpreteerd als de heer Dijkstra.

De voorzitter legt de vraag voor aan de commissie of er leden zijn die zich niet in die visie kunnen vinden. **De heer Van Steeg** (CDA) zal hiermee rekening houden in zijn bijdrage.

Voortzetting van het debat

De heer De Pagter (VVD) brengt in dat op dit punt zijn fractie vragen heeft gesteld. Zijn collega mevrouw Meerding heeft dit punt meegenomen in de schriftelijke ronde. Hij bevestigt dat zijn fractie zich daarover zorgen maakt en dit niet als een goede ontwikkeling beoordeelt.

De heer Claasen (GroenLinks) heeft ook de uitleg van de agenda van de heer Dijkstra en de heer Van der Zweth. Hij zal ook spreken over onderbesteding en inhoudelijke verklaringen daarover.

Hij dankt het college voor dit vele werk. Hij vindt het fijn dat dat gelukt is op een manier waarin de accountant zich kan vinden.

Hij betreurt het dat er nog steeds een rekening is met een forse onderbesteding. Het college is zijns inziens goed op weg met het aanpakken van planningsoptimisme; zeker in de huidige economische vertraging kan het geen kwaad om scherp te blijven op dergelijke zaken. Hij stelt enkele vragen.

De heer Van Steeg (CDA) is blij dat het planningsoptimisme expliciet is opgenomen in de jaarstukken. Hij vindt dat een goede stap. Maar hij leest ook dat 90 miljoen niet besteed is. Dat leidt dan tot een “positief resultaat” van 35 miljoen. Dat is heel hoog. Maar die 90 miljoen is ongeveer 3 euro per Utrechter. Dat is veel meer dan de belastingen verhoogd zijn. Hij vindt dat de heer Claasen niet kan volhouden dat het de goede kant op gaat met het planningsoptimisme.

De heer Claasen (GroenLinks) vindt het van belang dat het college de goede richting op is gegaan. Hij moedigt het college aan door te gaan met het planningsoptimisme. Hij moedigt het college aan het planningsoptimisme terug te dringen. Ook zijn fractie vindt het geen goede zaak wanneer aan het eind van het jaar zaken niet gerealiseerd zijn en de gemeente geld overhoudt. Hij moedigt het college aan daarin scherper te zijn.

Hij vervolgt zijn inbreng met in te gaan op het personeelstekort als een van de oorzaken van het niet realiseren. Zijn fractie zou het fijn vinden wanneer de raad nog iets meer informatie kreeg over wat het college doet; nog scherper ervoor te zorgen dat er mensen zijn, dat de gemeente de uitvoeringskracht heeft om dat wat begroot is ook te realiseren. Hij vraagt of het college daarover iets kan zeggen.

Hij gaat in op specifieke onderdelen van het jaarverslag.

In het kader van onderwijs vindt zijn fractie segregatie nog steeds een groot probleem. Hij ziet graag dat in de rapportage nog meer aandacht is voor wat het college doet om segregatie tegen te gaan.

Hij ziet ook bij onderwijs nog steeds subsidies die meerjarig niet worden benut, jaar op jaar. Hij noemt als voorbeeld de subsidie voor onderwijs ondersteunende activiteiten, de subsidie voor vredeseducatie. Hij vraagt naar de oorzaak daarvan.

De heer De Pagter (VVD) vraagt hoe GroenLinks het effect wil meten van waarover de heer Claasen spreekt. Welke indicatoren heeft GroenLinks in gedachten?

De heer Claasen (GroenLinks) zal heel tevreden zijn wanneer hij ziet dat de resultaten worden behaald; als de fractie ziet dat de middelen op een nette manier besteed worden die beschikbaar zijn gesteld voor het aantrekken van mensen. Dan

kan daarna de volgende stap gezet worden. Wanneer die mensen er niet zijn, is meten niet relevant.

190 **De heer De Pagter** (VVD) gaat in op segregatie; dan wil hij graag weten wat de heer Claasen wil meten; op basis waarvan is na te gaan of het gevoerde beleid het gewenste effect heeft?

De heer Claasen (GroenLinks) ziet op allerlei plekken scheiding tussen groepen: zwarte scholen, witte scholen. Hij ziet die scheiding liever niet. Hij ziet graag wat het college daaraan doet. Hij ziet concentraties met hoogopgeleide ouders en scholen met concentraties van laag opgeleide ouders. Hij ziet graag dat de aanpak daarvan iets oplevert.

200 **De heer De Pagter** (VVD) vraagt of GroenLinks wil dat het college daar iets aan doet of dat het effect heeft. Uiteindelijk wil het stadsbestuur toch dat het beleid effect heeft.

De heer Claasen (GroenLinks) wil dat het effect heeft. Dat begint met de vraag aan het college “laat zien wat je doet, dan kunnen we ook beoordelen wat het oplevert”. Hij vervolgt zijn inbreng.

Zijn fractie is teleurgesteld als het gaat om de onderbesteding in de subsidies op energietransitie. Hij ziet dat dat heel ingewikkeld is. Hij ziet ook dat de regelingen ingewikkeld zijn; zelfs deskundigen hebben soms moeite om die regelingen te lezen. Hij vraagt of het college het met hem eens is dat de regelingen soms erg ingewikkeld zijn opgeschreven en dat daardoor de kans bestaat dat een deel van de doelgroep niet in staat is om goed gebruik te maken van de regelingen, terwijl het stadsbestuur 210 graag ziet de doelgroep daarvan wel gebruik maakt.

Hij vervolgt met in te gaan op de luchtkwaliteit. Hij vindt het mooi om te zien dat de gemeente gaat voldoen aan de wettelijke eisen. Een extra stap moet gezet worden om het advies van de WHO te realiseren. Hij kijkt uit naar aanvullende maatregelen. GroenLinks zal bij de Voorjaarsnota hierop een initiatiefvoorstel indienen.

Met betrekking tot de armoederegelingen is te zien dat ze steeds beter worden gevonden. Tegelijkertijd vraagt hij zich af of de gemeente met de manier waarop begroot wordt uitlokt dat ambtelijk wordt gestuurd op de begrotingsuitnutting. Hij ziet graag sturing op bereik. Hij vraagt de wethouder daarop te reflecteren.

220 **Mevrouw Ramaker** (VVD) vraagt toelichting op “begrotingsuitnutting”.

De heer Claasen (GroenLinks) antwoordt dat zijn fractie het belangrijk vindt de mensen te bereiken voor wie de regeling bedoeld is. Soms ontstaat de indruk dat vooral gestuurd wordt op het optimaal benutten van de regeling in het licht van wat er is begroot in plaats van in het licht van wat er nodig is bij de mensen voor wie de regeling is gemaakt.

Met betrekking tot de raadstoets Volksgezondheid ziet hij dat sinds 2012 de gezondheidsverschillen in Utrecht niet zijn gewijzigd. Dat valt misschien niet tegen in een wereld waarin het aantal daklozen toeneemt, waarin het aantal kinderen in armoede is toegenomen en waarin het aantal miljonairs is toegenomen. Zijn fractie is van mening dat bestaanszekerheid een van de belangrijkste voorwaarden is voor een 230 betere gezondheid. GroenLinks wil daarop blijven inzetten. Hij vraagt of het college beaamt dat bestaanszekerheid belangrijk is en dat daarop inzetten helpt; hij vraagt het college wat echt nodig is om gezondheidsverschillen terug te dringen.

Hij ziet veel gebeurtenissen in de Bouw. Hij verwacht dat dat in het komend jaar nog moeilijk zal worden. Terugkijkend benadrukt zijn fractie dat het goed is dat het college vasthoudt aan een combinatie van bouwen en groen. Hij refereert daarbij aan de Omgevingsvisie Kanaleneiland. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of GroenLinks ook een oordeel heeft over de forse onderbesteding op vijf sectoren in het sociale domein; niet alleen onderwijs: hij doelt op ondersteuning op maat, sport en samenleving, cultuur. Hij had verwacht dat GroenLinks zich daarover ongerust zou maken.

De heer Claasen (GroenLinks) licht toe dat zijn fractie de keus heeft gemaakt om niet alle punten uit te lichten uit de ruim 300 pagina's. Daarmee is niet gezegd dat in de commissie de andere punten niet aan de orde gaan komen. Zijn fractie heeft vandaag voor deze focus gekozen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of GroenLinks met zijn fractie deelt dat die onderbesteding op het sociale domein zorgelijk is.

De heer Claasen (GroenLinks) antwoordt bevestigend.

De heer De Pagter (VVD) merkt op dat het aantal woningen weer lager is dan verwacht. Hij vraagt hoe GroenLinks daarop reflecteert en welke verantwoordelijkheid GroenLinks daarop neemt, gezien het beleid van het afgelopen jaar.

De heer Claasen (GroenLinks) antwoordt het verschrikkelijk jammer te vinden de bouw niet op peil te kunnen houden. Terugkijkend ziet hij nog een ander beeld dan het huidige. Hij noemt in dit verband de knelpuntenpotten ten behoeve van de voortgang in de bouw. Hij heeft vooral de grote teleurstellingen er uit willen halen.

De heer De Pagter (VVD) merkt op dat ook de verwachting niet gehaald is; het aantal op te leveren woningen is niet gehaald. Hij verwacht dat GroenLinks daarvan iets vindt om dit te veranderen in de toekomst.

De heer Claasen (GroenLinks) noemt de mensen in de opvang en hij vindt het verschrikkelijk dat de gemeente die mensen niet aan een woning kan helpen. In de discussies over het bouwprogramma in de commissie wil zijn fractie daarover graag meer zeggen. Hij herhaalt zijn notie op het terugkijken en de prioriteiten in wat zijn fractie naar voren brengt in dit verband.

De heer Van Steeg (CDA) legt de vraag voor in hoeverre daadwerkelijk iets is veranderd met het aantreden van dit college. Dit college kreeg met toevoeging van twee partijen een doorstart. Het verbaast hem niets dat het nieuwe beleid sterke gelijkenis heeft met het beleid van het jaar ervoor. De lasten werden opnieuw verhoogd. Hij pleit voor een gemengd fonds en vraagt de reactie van het college.

De heer Claasen (GroenLinks) merkt op dat heer Van Steeg een oproep doet aan de wethouder zich in Den Haag te melden; hij vraagt of de heer Van Steeg zelf ook de oproep heeft gedaan in Den Haag als mede verantwoordelijke voor het Haagse beleid.

De heer Van Steeg (CDA) doet hierbij de oproep. Hij vindt de financiering uit Den Haag onacceptabel. Dat ligt zeker ook bij deze regering en bij Financiën. Het is structureel incidenteel en er is geen grip te krijgen op wat er gebeurt.

De heer Claasen (GroenLinks) wil graag weten of de CDA-fractie zijn eigen vragen op een goede manier stelt in Den Haag en niet alleen via het college in Utrecht.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt de heer Claasen hem niet groter te maken dan hij is. Wanneer hij wil dat hij nog een keer naar Den Haag belt, is hij daartoe bereid.

Hij vervolgt zijn inbreng. Hij gaat in op een aantal inhoudelijke elementen in de jaarstukken.

Hij ziet op overhead een onderbesteding van 10,7 miljoen. Hij vindt dat pijnlijk. Hij vraagt naar de visie van het college daarop. Had dat geld niet besteed kunnen worden aan bijvoorbeeld verkeersveiligheid, sport, circulaire economie, openbare

ruimte: al die voorstellen die het niet haalden bij de begrotingsbehandeling maar waarvoor blijkbaar wel ruimte was. Hij krijgt hierop graag de reactie van het college.

De heer Vasters (D66) merkt op dat de onderbesteding op de overhead voor een groot deel gedreven was door uitgestelde IT-projecten. Het lijkt hem zinnig als de gemeente juist daarop inzet. Wanneer dit geld ergens anders aan uitgegeven wordt, wordt het extra lastig om de IT op peil te houden. Hij vraagt het CDA naar zijn visie.

De heer Van Steeg (CDA) bevestigt dat op IT geïnvesteerd moet worden. Al jaren zit de onderbesteding daar; in dat licht stelt hij voor dat geld dan elders aan uit te geven. Wellicht is een andere keuze te maken op een ander moment. De onderbesteding nu kon niet worden voorkomen.

Hij vervolgt zijn inbreng met in te gaan op publieksdienstverlening. Te zien is dat in de wijken onvoldoende plaatsvindt op dat terrein. Hij vindt dat pijnlijk omdat juist daar het vertrouwen tussen de overheid en de inwoners te versterken is en dat dat juist ontzettend nodig is, gezien de ontwikkelingen.

Daarnaast wordt een reservering gemaakt van bijna 5 miljoen euro op bestuur. Dat is alleen besteed aan de wet Open Overheid. De claim van 1 miljoen is bekend; hij vindt 5 miljoen euro een enorm bedrag. Hij betreurt deze gang van zaken.

Hij gaat in op de raadstoets en in het bijzonder de doelstelling daarvan: de gezondheidsverschillen verkleinen tussen de hoogste en de laagste sociaal-economische groepen. Sinds 2012 verkeert de gemeente in dit opzicht op hetzelfde niveau. Het gemeentebestuur zou dit in 2040 willen bereiken; hij vraagt of de doelstelling reëel is; wat is volgens hem mogelijk met het beperkte budget op Volksgezondheid? Is het nodig die doelstelling aan te passen? Wat vindt hij haalbaar? Wat is te doen met het voorliggende budget?

In 2022 kreeg de wereldpolitiek steeds meer invloed op het lokale niveau, met prijsstijgingen, snel vertragende woningmarkt, een vluchtelingencrisis. Utrecht is een onderdeel van het grote geheel. Financiële voorzichtigheid, actief zoeken naar samenwerking en werken aan een stad met een menselijke maat is meer dan ooit nodig om Utrecht verder te brengen. Met deze uitgangspunten zal de CDA-fractie voorstellen blijven doen voor een beter Utrecht.

De heer Vasters (D66) schetst de ontwikkelingen in 2022. Hij stelt dat op het vlak van duurzaamheid mooie stappen zijn gezet. Inmiddels staat het percentage zonne-energie op daken op 29%. Hard wordt gewerkt aan gelijke kansen voor iedereen. In 2022 bestond Utrecht met stadsrechten 900 jaar. Dat is goed gevierd. Hij leest daarover in de jaarstukken. Zijn fractie heeft zes inhoudelijk aandachtspunten:

- Onderwijs; voor zijn fractie is dat een belangrijk speerpunt en een belangrijk instrument om ervoor te zorgen dat elk kind gelijke kansen krijgt. Begonnen is met de rijke schooldag en de uitbreiding van schoollunches. Dat laatste mag wat zijn fractie betreft met meer tempo. Hij neemt zich voor een voorstel in te dienen bij de Voorjaarsnota.

Huisvesting voor onderwijs is belangrijk: 19 schoolgebouwen erbij, vijf in aanbouw, 40 in ontwikkeling. De stijgende kosten voor huisvesting baren zijn fractie zorgen. Mogelijk moet de gemeente dat op een andere manier organiseren. Er komt een Utrechtse Onderwijsagenda en een Meerjarenplan Onderwijs Huisvesting. Zijn fractie is benieuwd of de wethouder deze zorgen over de stijgende kosten herkent en welke veranderingen mogelijk dit jaar al in te zetten zijn om de kosten beheersbaar te houden.

- Werk & Inkomen; D66 is blij met de steun in de kosten voor het levensonderhoud die voorkwam dat veel Utrechters in armoede terecht zouden komen. De hoge inflatie en specifiek de energielasten zetten het leven van veel mensen op zijn kop. De problemen waren zonder deze steun waarschijnlijk gigantisch geweest voor veel mensen.

Hij vindt de regel *herstel en veerkracht* begrijpelijk in de nasleep van de coronacrisis. De omvang van die investering in het domein Jeugd ligt zijn fractie zwaar op de maag. Hij vraagt of de wethouder kan zeggen hoe effectief die maatregel is en hoe zij aankijkt tegen het proces rondom de investeringen van die omvang in de toekomst in relatie tot het betrekken van de raad.

- Volksgezondheid; er was op dat onderwerp een raadstoets. Een belangrijke conclusie uit die toets was dat vraagtekens gezet kunnen worden bij de haalbaarheid van de prestatiedoelstelling en dat niet helemaal helder is wat extra nodig is om die doelstelling ook te gaan halen. Zijn fractie is benieuwd naar de reflectie van de wethouder op die conclusies en aanbevelingen. Hij vraagt of de wethouder het met zijn fractie eens is dat vooral in de nieuwe nota Volksgezondheid dit tot verbetering moet leiden. Hij krijgt hierop graag de reactie van de wethouder.

In het kader van dit beleid komt er een transkliniek. Zijn fractie heeft zich daarvoor hart gemaakt samen met andere partijen. De kliniek wordt mogelijk na de zomer geopend. Zijn fractie is daarmee ontzettend blij.

- Het beleidsveld Bewoners & Bestuur; ook hierop is een raadstoets gedaan. Die toets geeft onder meer aan dat terugkijkend op 2022 meerdere ambities op het gebied van participatie en dienstverlening niet gehaald zijn. Dat blijkt volgens het college samen te hangen met onvoldoende personeel. Een benchmark met andere G-4-gemeenten laat op het eerste gezicht zien dat hierop de gemeente veel minder uitgeeft, mogelijk veroorzaakt door het gebrek aan arbeidskrachten. Hij vraagt hoe het college daarop terugblijkt. Is het college bereid de adviezen vanuit de raadstoets hierin op te volgen en in te zetten op het voorkomen van het niet behalen van de ambities vanwege personeelstekort in de toekomst? Zo ja, op welke manier, vraagt de heer Vasters.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of het D66 opgevallen is dat in die raadstoets nadrukkelijk was gesteld dat het niet zozeer ging om het personeelstekort – dat op zichzelf genomen kon de achterstand niet verklaren – maar dat het ging om onvoldoende aandacht, onvoldoende focus op dat verhaal. Hij vraagt of D66 dit is opgeval-
len en wat zijn oordeel is.

De heer Vasters (D66) had de benchmark met andere gemeenten genoemd. Ten opzichte van andere G4 gemeente loopt Utrecht achter met investeringen. Dat zou aansluiten bij de inbreng van EenUtrecht. Dat betekent dat daarop meer in te zetten is. In verhouding met kleinere gemeenten blijkt dat Utrecht een redelijke inzet heeft, al kan hij de inbreng van de heer Dijkstra volgen: meer focus daarop. Hij noemde dit personeelstekort omdat het college dat zelf inbracht. Hij vervolgt zijn betoog.

- Duurzaamheid; te zien is dat het college zich tot doel had gesteld om 1000 panden van het gas af te sluiten; hij vindt het antwoord op de desbetreffende vraag over het niet halen van de doelstelling ontwijkend. Het college zegt dat dit komt door de pandeigenaren zelf en dat de invloed van de gemeente beperkt is. Dat lijkt hem niet de bedoeling bij prestatiedoelstellingen. Wanneer de gemeente doelen stelt, is hij van mening dat zij dat doel moet kunnen halen. Hij vraagt of het college dat in het algemeen eens is met zijn fractie en hoe het college reflecteert op dit specifieke geval.

In het kader van de onderbesteding op subsidies voor de energietransitie sluit zijn fractie zich aan bij de inbreng van de heer Claasen van GroenLinks. In aanvulling daarop vraagt hij de wethouder hoe zij alle regelingen voor het voetlicht brengt bij de inwoners - duurzaamheid is een voorbeeld. Ook bij andere regelingen in het sociale domein krijgt de gemeente dit niet goed in beeld bij de inwoners.

- De bereikbaarheid van de gemeente; D66 is erg te spreken over de voortgang op alternatieven voor de fossiele auto. Hij noemt als voorbeeld het voltooiën van doorfietsroutes, het opzetten van deelhubs in Vaartse Rijn, een krachtenstation en het grote aantal laadpalen: meer dan 1400 in de gemeente Utrecht.
- Hij merkt op dat hij in de jaarstukken niet veel tegenkomt over het OV gebruik, mede omdat de inwonersenquête eens per twee jaar verschijnt. Die was er niet afgelopen jaar. Zijn fractie maakt zich zorgen over de verschraling van het aanbod: de opheffen busdiensten, het uitvallen van trams. Hij leest dat er een overeenkomst bestaat tussen de gemeente en de provincie. Die is vorig jaar ondertekend. Hij vraagt hoe de wethouder oordeelt over het OV-aanbod binnen de gemeente en of zij er vertrouwen in heeft dat het OV-gebruik in de komende jaren weer zal toenemen.
- Ter afsluiting van zijn inbreng gaat hij in op de leesbaarheid van de jaarstukken. Hij refereert aan de desbetreffende inbreng van de VVD. Bekend is dat in de afgelopen periode hard gewerkt is aan het verbeteren van de leesbaarheid en dan vooral die van de begroting en de Voorjaarsnota. Hij hoopt dat volgend jaar ook de jaarstukken een stukje leesbaarder zijn geworden. Hij kan zich grotendeels aansluiten bij de inbreng van de VVD hierover. In aanvulling daarop pleit hij voor een beknoptere weergave, bijvoorbeeld door meer met bijlagen te gaan werken. Nu bevat het jaarverslag en de jaarrekening ruim 600 pagina's en een kleine 200 pagina's aan bijlagen. Hij oppert dat dat mogelijk beter andersom kan. Ook ziet zijn fractie de weergave van doelstellingen versus resultaten graag meer in beeld gebracht dan alleen via de huidige vele tabellen.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) kiest een aantal voor zijn partij belangrijke thema's.

Het college heeft in de ruimtelijke strategie laten opnemen dat groei geen doel op zich is. Uit de jaarstukken en uit de beantwoording van technische vragen blijkt dat het college nog steeds actief investeert in groei. Als voorbeeld noemt hij 600.000 euro in economische groei via de regionale ontwikkelingsmaatschappij. Ook het zakentoeisme wordt gepromoot via een investering van 228.000 euro. Die bedragen staan nog los van de stadspromotie en het verlies dat de gemeente lijdt op de niet-kostendekkende leges voor evenementen en horeca. Hij stelt dat Utrecht verslaafd is aan groei en Utrecht trots is de meest competitieve regio te zijn. Als gevolg daarvan neemt de woningnood alleen maar toe. Hij ziet dan een vicieuze cirkel: woningen voor banen, en die woningen moeten dan ook gevuld worden door mensen met werk. Hij voorziet dat de stad op die manier dichtslibt en het groen massaal onder druk komt te staan. In hoeverre herkent het college deze vicieuze cirkel? Die werd ook in 2022 waargenomen.

De heer Vasters (D66) herkent zich niet in de lezing van de Partij voor de Dieren. Zijn partij vindt het heel positief dat Utrecht zo'n economisch groeiende stad is. Hij legt de volgende vraag voor aan de Partij voor de Dieren. Alle mensen in Nederland moeten ergens wonen; ze willen graag in Utrecht wonen. Utrecht heeft daar mogelijk

430 niet de ruimte voor, maar kijkt naar manieren om die ruimte toch te kunnen geven. Hij vraagt de Partij voor de Dieren waar de mensen gaan wonen.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) antwoordt dat de mensen welkom zijn om hier te komen wonen. Hij constateert twee ontwikkelingen: Utrecht stuurt heel actief op de groei van de stad waardoor alleen maar meer mensen in Utrecht willen wonen. Hij ziet ook hele gebieden in Nederland waar sprake is van krimp. Daar zouden mensen wel kunnen wonen wanneer het daar aantrekkelijk gemaakt wordt. Waarom moet Utrecht de magneet van Nederland zijn?

De heer Vasters (D66) vraagt of de Partij voor de Dieren bepleit dat de mensen in de regio's gaan wonen waar minder economische activiteit is.

440 **De heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) is geen voorstander van wegstuurbeluid. Hij is er ook geen voorstander van dat Utrecht geld blijft investeren in het promoten van de stad. Hij noemt massa-evenementen die vervuילend zijn. Hij zou willen dat het college andere keuzes maakt als het gaat om de versterking van de economie.

De heer Vasters (D66) constateert dat de partijen verschillende visies hebben en dat D66 het niet eens is met de Partij voor de Dieren.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) vervolgt zijn betoog. Hij ziet dat het groen in de stad onder druk staat. Ook het college ziet dat het groen achterblijft op de groei van de stad; er is een daling van het aantal vierkante meter groen ten opzichte van de bouwproductie. Dat komt doordat bouwprojecten eerder worden opgeleverd dan de openbare ruimte wordt vergroend, volgens het college. Het college ziet dit als een signaal dat het stadsbestuur scherp moet zijn op die koers. Hij vindt de term "scherp" in dit verband onvoldoende; hij bepleit natuurinclusief te bouwen en niet eerst te kappen. Dit is een onderwerp voor commissies en voor toekomstige debatten. De doelstelling 66 m² per huishouden groen staat onder druk. In de begroting openbare ruimte Groen was in 2021 8 miljoen te weinig uitgegeven en vorig jaar anderhalf miljoen. Hij concludeert dat er geld op de plank blijft liggen. Hij betreurt dat. Ook omdat dit punt al vaker is gemaakt. Hij hoopt dat het college hieruit lessen trekt en dat het geld wel wordt uitgegeven.

460 Hij bepleit het weggeven van bomen en daaraan geld uit te geven. Dat is vorig jaar gedaan in het kader van Utrecht 900 jaar. Dat idee is door het college overgenomen van zijn partij. Dit is een goed middel om de nodige bomen te planten die het college ook wil planten en ook draagvlak te creëren voor een groene stad. Hij vraagt wat het college zelf van deze actie vindt; is het college bereid tot een vervolg?

Diverse welzijnsambities blijven achter in de stukken. Het college gaf eerder aan toe te werken naar nul evenementen met dieren. In de vragen over evenementen met dieren die in 2022 plaatsvonden, zegt het college toe te werken naar nul evenementen waarbij dieren uit hun natuurlijke omgeving worden gehaald of in hun natuurlijke gedrag worden verstoord. Die toevoeging begrijpt zijn partij niet helemaal. Wat hem betreft gaat het om nul evenementen met dieren. Hij vraagt waar die aanvulling plotseling vandaan komt. Hij refereert aan een evenement waar op een en dezelfde dag 470 122 dieren zijn ingezet. Hij vindt dat niet passen in een diervriendelijke stad die Utrecht wil zijn. Hij krijgt hierover graag een uitspraak van de wethouder: waarom is de doelstelling op deze manier afgezwakt?

Alsof het college wist dat zijn partij extra geld voor dierenhulporganisaties ter sprake zou brengen, ontving zijn fractie hierover vandaag een brief. Het doel dat 24 uur per dag hulp geboden gaat worden aan dieren in nood, gaat het college niet halen. Er komt extra geld. Daarvoor kunnen mensen in dienst genomen worden. Dure kostenposten kunnen worden gecompenseerd. Het college laat dat doel los. Dat doel is

480 zijns inziens gemakkelijk te halen; het gaat hier om 100.000 euro extra, en misschien nog wat geld erbij. Op een begroting van 1,6 miljard, vraagt hij waarom het college zo moeilijk doet over dit punt. Hij benadrukt dat dieren in nood zijn. Veroorzaakt door de groei van de stad maar ook door de vogelgriep.

Hij ziet de ambitie Klimaatneutraal in de jaarstukken nog wel, maar in de Voorjaarsnota is die term komen te vervallen. Daarin staat een andere doelstelling en andere informatie. Ook in de nieuwe klimaatvisie komen nieuwe voorstellen voor de doelstellingen. Hij vindt het lastig goed inzicht te krijgen in de voortgang op klimaat en duurzaamheid in de jaarstukken. Goed wordt verwezen naar het Duurzaamheidsverslag. Zijn partij vindt dat een goed leesbaar document. Hij zou graag willen dat het Duurzaamheidsverslag onderdeel wordt van de P&C-cyclus.

490 Wanneer zijn fractie vragen stelt aan de ambtelijke staf om de inhoud daarvan bij de Voorjaarsnota te betrekken, heeft de ambtelijke organisatie de antwoorden niet tijdig paraat. Dat is te ondervangen wanneer Duurzaamheidsverslag wordt toegevoegd aan de P&C-cyclus. Hij krijgt daarop graag een toezegging.

Ook zijn fractie zag de onderbesteding in de energiesubsidies; hij kan zich volledig aansluiten bij het punt van GroenLinks daarover.

De vorig jaar overgenomen motie van het CDA voor een groene verantwoordingsdag waarvan ook zijn fractie fan is en waarin hij ook meesprak over de voorbereiding voor raadsleden en ambtenaren. Hij vindt dat die overgenomen motie wel heel gemakkelijk door het college is teruggeschoven; hij krijgt daarbij het gevoel als wil het college zijn vingers daar niet aan branden. Hij weet dat het CDA daar ook niet heel blij mee is. Er is al een agendering van een commissiedebat; maar wat hem betreft verdient dit niet de schoonheidsprijs aangezien de verantwoording belangrijk is en het college hierop een stap zou zetten.

500 Hij dankt de raadsleden die de raadstoets hebben opgesteld voor de waardevolle inzichten.

De voorzitter schorst de vergadering voor enkele minuten.

De heer Van der Zweth (PvdA) schetst de ontwikkelingen sinds 2022. Hij concludeert dat 2022 een heel bewogen jaar was. Hij kijkt daarop terug.

510 Hij zal zich aansluiten waar mogelijk bij de inbreng van andere fracties. Hij dankt het college voor het vele werk. Hij ziet enkele aandachtspunten die relevant zijn voor een grote stad als Utrecht is. Hij noemt in dat verband de SISA regeling. Hij sluit zich ook aan bij de woorden van de voorzitter van de adviescommissie C&F.

Aan de raadstoets Volksgezondheid is *het ingewikkelde* te zien. Hij refereert aan de inbreng van de heer Claasen. Niet alles is meetbaar of stuurbaar. Hij noemt in dit verband de gezondheidsverschillen.

Hij heeft op die budgetten een aantal specifieke punten; ook in de onderbesteding. Hij vindt de subsidiemonitor een mooi en duidelijk leesbaar stuk waarmee hij het college complimenteert. Hij ziet een afname in de subsidie Groene Daken in het kader van het beleidsterrein Groen. Dat is in de budgetten terug te zien. Er is slechts de helft van het geld uitgegeven. Hij vraagt of dit wellicht betekent dat opnieuw naar de regeling gekeken moet worden; of dit wellicht op een andere manier aantrekkelijk gemaakt moet worden.

520 Hij refereert aan zijn debatten met wethouder Voortman als het gaat om de onderbesteding in het kader van Werk & inkomen. Hij ziet daarin veel verbetering.

Met betrekking tot de loonkostensubsidie ziet hij de onderbesteding van 800.000 euro in een hele krappe arbeidsmarkt. Hij ziet daarin kansen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer aan het werk te helpen. Hij vraagt de wethouder wat hierop verder is terug te zien en hoe dat budget te besteden is zo dat de loonkostensubsidie daarvan een goed onderdeel wordt.

Met betrekking tot Economische Zaken ziet hij dat in het kader van de OZB voor kleine ondernemers 26.000 euro besteed is van de 1,4 miljoen euro. Dan heeft één ondernemer dit bij toeval gevonden maar de rest heeft het gemist. Hij vraagt hoe dat kan? In de Voorjaarsnota staan ondernemers centraal; hij vraagt waarom het college dat optuigt terwijl dit nog niet echt van de grond is gekomen. Hij legt deze vraag voor aan de wethouder.

De heer De Pagter (VVD) stelt voor de belastingen te verlagen in plaats van het geld steeds terug te pompen.

De heer Van der Zweth (PvdA) spreekt hier alleen over kleine ondernemers die in een kwetsbare positie zetten; hij spreekt niet voor alle ondernemers.

In het kader van onderwijs bij Voorschoolse Educatie en de brede school academie ziet hij flinke budgetten die achterblijven. Hij noemt de inbreng daarop van Groen-Links. Het telt op tot over één miljoen euro. Hij roept de wethouder op de budgetten te benutten. Hier blijft veel geld hangen.

In het kader van de portefeuille interne organisatie ziet hij hogere inhuurcijfers als gevolg van de krappe arbeidsmarkt. Hij ziet daar ook een mooi succes. Ooit is het amendement aangenomen om naar maximaal 10% externe inhuur te gaan tot en met schaal 9. Dat is inderdaad gelukt in 2022. Daar zit de gemeente met 8,4% ruim onder. Hij vindt dat een groot compliment voor de huidige wethouder en haar voorganger op dit dossier. Hij vraagt of de wethouder dit nu ook wil doen voor schaal 9 en hoger. Hij verneemt dat graag van haar.

In het kader van Wonen noemt hij het Fonds Toevoegen Woonruimte. Daar is 8000 euro uitgegeven van de 300.000 euro die beschikbaar was. Hij concludeert dat er potjes zijn waarvan niemand ze kent. Hij vindt het bijzonder om ze hier terug te lezen.

Met betrekking tot de RO en de budgetten die overblijven, merkt hij op dat dit steeds beter gaat, al gaat het om grote bedragen. Hierop wordt ook steeds nadrukkelijker gestuurd. Het stadsbestuur moedigt dat aan. Bij de Voorjaarsnota is hierop opnieuw een grote stap gezet. Hij hoort nu andere fracties ook zeggen daarop scherp te zijn. Dat nu niet meer voor lief nemen en ervoor zorgen dat er geen miljoenen op de plank blijven liggen, vindt hij een goede stap. Hij stelt voor bij het volgende P&C-cyclusmoment nog een keer terug te kijken vanuit de vraag of daar nog een stapje bij te zetten is.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dat bij onderbesteding in het ruimtelijk domein sprake kan zijn van overmacht. Hij vindt dat dat geen argument kan zijn in het sociaal domein; hij vraagt of de PvdA dit een aanleiding vindt om aan de bel te trekken: hij vraagt of dit van de PvdA mag op de sociale sectoren.

De heer Van der Zweth (PvdA) heeft zojuist er een paar uitgelicht waarvan de PvdA zich afvraagt waarom daar sprake is van onderbesteding. Een fonds voor Toevoegen Woonruimte waarvan nog geen 4% is benut, of 1 miljoen bij onderwijs; hij vindt dat wel een vraag en die komt ook steeds terug. Hij beaamt richting de heer Dijkstra dat een aantal potjes echt niet gevonden wordt of voor de helft niet gebruikt. Dat zou de raad zijns inziens uiteindelijk uit de jaarstukken moeten krijgen.

Hiermee rondt hij zijn inbreng af.

De heer Maas (VOLT) vindt de jaarstukken duidelijk en uitgebreid. Hij dankt de ambtenaren en het college voor de enorme hoeveelheid werk. Hij hoopt dat volgend jaar de slag gemaakt zal zijn in de leesbaarheid. De grote kunst nu, is duidelijk te krijgen welke doelen precies gerealiseerd zijn. Mogelijk zal zijn fractie een aanvullend voorstel doen.

Hij schetst de teleurstellingen in 2022. Tot zijn vreugde zijn er ook dingen goed gegaan. Hij stelt voor alle armoederegelingen te vervangen door het geven van geld. Mogelijk staat de wethouder daarvoor nu open.

Voor zijn partij is het uitermate belangrijk dat het goed gaat met de Europese aanbestedingen. Uit onderzoek blijkt dat in heel veel gemeenten nog heel veel te halen is in dat opzicht. Hij betreurt het dat de accountant constateerde dat voor juist dit aspect extra aandacht nodig is. Zijn partij heeft begrepen dat de afdeling er inmiddels scherp op let. Hij heeft er vertrouwen in. Hij zou het goed vinden wanneer de wethouder soms eens de vinger aan de pols houdt.

Hij vond de raadstoets Bewoners en Bestuur een super leuke ervaring. Hij schetst de sfeer waarin dit verliep. Hij verwijst naar de rapportage voor wat het heeft opgeleverd. Een van de belangrijkste conclusies was dat bij het programma Participatie door knelpunten in de personele capaciteit en door een late melding daarvan in de voortgang, de doelen niet allemaal gehaald zijn en dat een aantal indicatoren lager scoort dan in 2021. Vooral het niet tijdig melden binnen de organisatie baart zijn fractie zorgen. Integrale samenwerking binnen programma's, ook op het gebied van uitvoeringskracht van afstemming zou daarbij kunnen helpen. Tijdig signaleren vindt hij van groot belang. Hij hoopt en verwacht dat het beter gaat. Hij krijgt hierop graag de visie van de wethouder.

Meedoen aan de raadstoets maakte hem duidelijk dat het voor gewoon raadslid nog wel erg moeilijk is om in de beperkte tijd de jaarstukken goed te doorgronden en zich er een onderbouwde mening over te kunnen vormen. Dat kan zijns inziens beter. Naast de al bekende voorstellen, is hij heel benieuwd naar hoe de wethouder dit ziet.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) noemt de uitdagingen in 2022. Daarnaast was het een jaar waarin door het nieuwe college veel mooie stappen zijn gezet.

Zij vindt dat de onderrealisatie een belangrijk aspect is; die komt duidelijk naar voren in de jaarstukken. Wat haar betreft moet het stadsbestuur nauwlettend in de gaten houden of het de begrotingsdoelstellingen realiseert en ervoor zorgen dat het bestuur tijdig bijstuurt waar nodig. Daarbij vindt zij het belangrijk dat er grondige analyses gemaakt worden van de oorzaken van de onderrealisatie om ervoor te zorgen dat de middelen op de juiste manier worden ingezet en de doelen effectief bereikt.

Haar aandacht gaat vooral uit naar de woningmarkt. In de jaarstukken wordt erkend dat het moeilijk was voor veel mensen om een betaalbare woning te vinden. Er zijn woningen bijgebouwd, maar het tempo was te laag om het woningtekort op te lossen. Binnen het programma Onderwijs is te zien dat er hogere baten zijn, onder andere als gevolg van vrijvallende bijdragen voor onderwijsachterstandsbeleid. Daarover is al een en ander gezegd. Zij kan zich daarbij aansluiten.

Een van de grote afwijkingen doet zich voor bij de programma's Werk & Inkomen en Algemene Middelen, waar de energietoeslag een rol speelt. Op dat vlak ziet zij dat de compensatie voor hogere energiekosten voor studenten onderbested is, terwijl bekend is dat er veel studenten in financiële nood zijn. Zij concludeert dat er meer gedaan had kunnen worden om dit potje ook echt bij de studenten terecht te laten

komen. Zij refereert aan de inbreng van de heer Van der Zweth als het gaat om de potjes die de mensen niet hebben bereikt. Zij sluit zich aan bij de oproep van de PvdA.

Een en ander is gezegd over de leesbaarheid van de jaarstukken en de raadstoets; zij sluit zich daarbij aan.

630

De heer Simsek (DENK) sluit zich aan bij wat is ingebracht over de leesbaarheid. En ook bij de inbreng over de energiesubsidie en het belang van het vergroten van de bekendheid.

Bij het stukje over het uitvoeren van de Anti DiscriminatieAgenda en het daarbij behorende actieplan merkt hij op dat daar overbesteding is van 53 miljoen euro. In het bijzonder is er een overbesteding van 71 miljoen euro bij de opvolging van meldingen van discriminatie en stigmatisering. Hij vraagt hoe het college dat duidt; waar ligt dat aan? Is het misschien omdat er te weinig geld begroot wordt voor deze ambitie? Hij krijgt hierop graag de reactie van het college.

640

De heer Dijkstra (EenUtrecht) complimenteert de ambtenaren en het college voor alles wat is aangeleverd.

Met betrekking tot participatie en zeggenschap beoordeelt hij 2022 als een jaar van stilstand. Hij noemt in dit verband de slecht verlopen participatietrajecten. Hij vindt dat slecht nieuws voor de lokale democratie, voor de versterking van gemeenschapskracht en voor de zelfsturing van burgers. Hij heeft de indruk dat het ging om onvoldoende prioriteiten stellen, of om focus op vernieuwen van participatie en zeggenschap. Hij vindt dat hiermee een compleet jaar verloren is gegaan. Hij vraagt de wethouder of het college dat kan erkennen en in die zin beterschap beloven; het verloren jaar in te halen in dit jaar en in het komend jaar.

650

Mevrouw Kendir (Student & Starter) is verbaasd over deze woorden van de heer Dijkstra over dat het geen prioriteit zou hebben bij het college. Zij ziet juist dat het college hieraan prioriteit geeft en dat er juist wel stappen zijn gezet. Zij refereert aan de discussie die gevoerd is met het college over de uitwerking van het Burgerberaad. EenUtrecht was daarover ook positief. Zij begrijpt in dat licht het jaar van stilstand niet.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) bevestigt dat vanwege het amendement van zijn fractie het nog net in vorig jaar is gelukt om het Burgerberaad dit jaar te starten. Ook dat zou anders nog doorgeschoven worden naar 2024. Zijn fractie is wel blij met de start hiervan. Hij benadrukt een optimistisch mens te zijn en te hopen dat het stadsbestuur het verloren jaar inhaalt.

660

Hij vervolgt zijn inbreng met zich aan te sluiten bij de Partij voor de Dieren over Groen en Groei. Hij kan zich daarin vinden.

Zorgelijk vindt hij de onderbesteding in het sociaal domein. Bij vijf sectoren was 21 miljoen euro over. Dat is ongeveer 3%. Hij zou verwachten dat de gemeente daar eerder geld tekort zou komen. Hij weet dat in het sociaal domein om elke euro wordt gevochten. Hij hoort en ziet dat veel maatschappelijke instanties en veel buurt- en burgerorganisaties geconfronteerd worden met jarenlang ongeveer hetzelfde subsidiebedrag, en soms wordt dat bedrag een klein beetje verhoogd met een paar procent prijsindexatie/prijscompensatie. Voortdurend wordt gezegd dat er veel meer geld niet is. Hij vindt het dan des te vreemder wanneer onderbesteding zichtbaar wordt. Hij vraagt daarvoor een grondige verklaring van het college.

670

In het ruimtelijk domein is ook sprake van een flinke onderbesteding; hij snapt die onderbesteding veel beter. Hij noemt enkele oorzaken. Hij doet in dit licht een ander appel aan het college. Hij doet de suggestie de planning anders in te steken en meer aan te passen aan wat in de markt dit jaar/volgend jaar wel kan; dit om te voorkomen dat het bestuur in de komende 1,2,3 jaar voortdurend aanloopt tegen onderbestedingen en daaraan heel veel energie spendeert. Dan ebt er energie weg uit het ambtelijk apparaat die op andere plekken hard nodig is. Hij krijgt graag de reflectie van het college op of het verstandig is om het tempo te vertragen en het dan goed te doen, in plaats van voortdurend te blijven mikken op een hoger ambitieniveau terwijl bekend is dat niet haalbaar is.

Het valt zijn fractie op dat in het ruimtelijk domein en ook in de overhead over de hele linie over alle programma's, een behoorlijke indexatie plaatsvindt 5,6,7%. Dat is niet het geval in het sociaal domein. Hij vindt dat vreemd. Hij vraagt de reflectie van het college daarop: wordt daar niet met twee maten gemeten en is het college bereid om dat gelijk te trekken?

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) merkt op dat de vragen die zij gesteld zou hebben, gesteld zijn door de VVD, Een Utrecht en de Partij voor de Dieren en de Partij van de Arbeid. Die gingen over onderbesteding, werkgelegenheid, het groen en Burgerberaad. Zij sluit zich daarbij aan.

De beantwoording

De voorzitter leidt de beantwoording als volgt in:

De beantwoording is opgedeeld in drie blokjes: (1) burgemeester Dijkma, wethouder van Hooijdonk, en wethouder Eerenberg, en (2) de wethouders De Vries, Oosters en Streefland, en (3) Voortman en Schilderman.

Blok 1

Burgemeester Dijkma geeft nadere toelichting op het thema onderbesteding op veiligheid. De heer Dijkstra stipte dat is in diens bijdrage aan.

Met de commissie is de burgemeester in algemene zin nadrukkelijk van mening dat onderbesteding ontzettend jammer is. Wat haar betreft moet daarop ook scherp gestuurd worden. Zij vindt de algemene notie van de heer De Pagter om te sturen op het doen een terechte. Het omzetten in concreet handelingsperspectief, is de kunst van het besturen. Daarop wordt het college beoordeeld door inwoners. Terecht dat de raad het college hierbij helpt om daarop stevig aan de wind te varen.

Voor een deel is hoe dit mogelijk was bij Veiligheid goed uitgelegd in de stukken; vooral op het punt van de wijkboa's is het college begonnen met werving en selectie. Veiligheid kent een vrij overspannen markt; de particuliere organisaties zijn een stevige concurrent. Voordat de overheid mensen heeft gevonden en ze heeft opgeleid, kost het soms meer tijd dan gehoopt werd. Wethouder Streefland zal straks in algemene zin ingaan op de bredere vraag hoe de gemeente een aantrekkelijke werkgever blijft op verschillende van deze domeinen.

Ten tweede moest eerst een plan gemaakt worden voordat de nieuwe Zandpad-middelen straks besteed kunnen worden. Vorige week was daarover een belangrijk debat in de raad en de wethouder neemt aan dat de raad aanstaande donderdag de volgende stap gaat zetten. Dat geldt is met medeweten van de raad niet uitgegeven.

Het laatste betreft de vraag van de heer Dijkstra of de burgemeester zich zorgen maakt; dat gaat over middelen die beschikbaar waren vanuit het Rijk voor anti radicalisering. Daar werd het college gehinderd door corona omdat dat mensenwerk was, bijvoorbeeld het opzetten van netwerken, in gesprek gaan. Het college heeft niet alles kunnen doen in 2022 wat het had willen doen. Dat heeft begrotingstechnisch gezien per saldo geen effect op het resultaat omdat het om rijksmiddelen gaat die tot haar spijt terug gaan naar het Rijk wanneer ze niet opgemaakt kunnen worden. Dit moet op een afzonderlijke manier beschouwd worden. Hiermee rondt zij haar beantwoording af.

730 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of *de wijkboa's* iets blijvends is; gaat de raad dat volgend jaar weer terugzien. Of wordt daar een tandje bijgezet.

Burgemeester Dijkstra licht toe dat dat geld alsnog wordt uitgegeven. Die wijkboa's moeten er komen. Daarover is eensluidendheid in het bestuur. De burgemeester denkt dat de wethouder Personeel & Organisatie de raad gaat meenemen vanuit de vraag hoe ervoor te zorgen dat de gemeente Utrecht een aantrekkelijker werkgever kan zijn. Dat doet het college op dit domein. De burgemeester voegt hieraan toe dat zij bij alle gemeenten ziet dat het lastig is mensen te verleiden empuoi te nemen in de publieksdienstverlening, zeker wanneer er schaarste is op de arbeidsmarkt - dat geldt ook voor de provincies en de waterschappen. Dan gaat de aandacht vooral uit
740 naar zelfstandig ondernemers. De burgemeester voorziet dat dat een constante struggle zal zijn. Daar komt de gemeente niet zomaar onderuit.

Wethouder Van Hooijdonk gaat in op de vragen over de energiesubsidies. Zij is het met iedereen eens die zegt dat die zoveel mogelijk uitgeput zouden moeten worden; daarvan gebeuren goede dingen.

Als het gaat om de regels en de zorgen vanuit de raad of de voorziening vindbaar is en of de regels niet te ingewikkeld zijn, is de wethouder zeker niet zonder zorgen. Het college zal daar goed naar kijken en heeft dat eerder in een commissiedebat kenbaar gemaakt.

750 De instelling van het klimaatpanel beschouwt zij als een succes in 2022. Daar wordt ook nagedacht over hoe zaken beter vindbaar en begrijpelijk te maken zijn; ook daarover is eerder informatie gewisseld.

Met betrekking tot de subsidies zelf ziet zij appels en peren. De wethouder loopt ze bij langs.

Het gaat om duurzame monumentenadviezen. Dat fonds is bijna uitgeput. Daarover zal de observatie niet gaan.

Het gaat over maatschappelijk vastgoed. Dat is een meerjarige subsidie. Daarvan is het niet meer merkwaardig dat het niet helemaal is uitgeput.

760 Het gaat over zonneboilers. Die subsidie was begin 2022 opgeheven. Om die reden konden mensen die subsidie niet meer aanvragen in de rest van het jaar.

De collectieve aanpak energiemaatregelen liep inderdaad niet goed. Die is getransformeerd. Daarvan is te zien dat de nieuwe variant in 2023 wel goed loopt.

In het kader van het initiatief Utrechtse Energie reserveert het college een subsidie, maar keert het college pas uit nadat maatregelen gerealiseerd zijn. Daarin kreeg het college veel aanmeldingen in 2022. Te zien is dat de uitkering pas na realisatie plaatsvindt, en dat daarop dus een vertraging zit.

Het maatschappelijk vastgoed lijkt op de collectieve maatregelen. Het college heeft die beter in de markt gezet, veel meer met ondernemers centraal en andere partners; daarbij is te zien dat het gebruik toeneemt.

- 770 Alle regelingen hebben een eigen verhaal. De wethouder is er scherp op ervoor te zorgen dat de regelingen goed gevonden worden.
- De heer Vasters stelde namens D66 enkele vragen over aardgasvrij; over woningen. De vraag was of een doelstelling haalbaar moet zijn en of de gemeente er grip op moet hebben. De wethouder zet uiteen dat wanneer dat laatste zou moeten, het stadsbestuur in de energietransitie niet zoveel zou overhouden. De waarheid is dat het college niet veel grip heeft. Het college zit heel vaak niet aan de knoppen. Het goede nieuws is dat er allerlei wetgeving in voorbereiding is die de gemeente veel beter in positie brengt. Nu werkt het college nog vaak op basis van vrijwilligheid. Dat betekent dat allerlei huishoudens, partners, ondernemers, organisaties nodig zijn
- 780 omdat zij zelf beslissingen moeten nemen over hun eigendom. Daarover gaat de gemeente niet.
- D66 stelde een vraag over het OV; of het wel goed gaat met het aanbod en hoe dat in de komende jaren is te zien. De wethouder durft de raad daarover niet gerust te stellen. Zij zou dat heel graag willen. Zij denkt dat er drie onzekere factoren zijn: (1) het afnemend gebruik van het OV. Provincies hebben een smalle basis waarop zij gefinancierd worden: het Provinciefonds en de Opzetten. Ook bij de provincie gaat het om de lengte of de breedte. De provincie wordt niet gecompenseerd door het Rijk. Ook dat is een toring en nering verhaal. De wethouder hoopt dat het gebruik toeneemt zo dat dat probleem afneemt.
- 790 (2) zelfs wanneer het geld er is, is het de vraag of het personeel er is. Hierover zijn indringende gesprekken gevoerd met de Gedeputeerde. De provincie is daar scherp op: stuur de OV bedrijven naar een goed plan toe.
- (3) er wordt onderhandeld. In de raad zitten mensen die partijgenoten hebben in de provincie. De wethouder hoopt met iedereen dat er voldoende aandacht is en dat voldoende de portemonnee getrokken wordt voor het openbaar vervoer. Zij hoopt van harte dat het voldoende is. Het college gaat na hoe hij zijn eigen rol maximaal kan spelen. Te zien zal zijn dat deze factoren daarin een rol gaan spelen.

Wethouder Eerenberg begint zijn beantwoording met Volksgezondheid.

- 800 Hij dankt de raad voor de raadstoets en het inzicht. Ook de medewerkers van de wethouder hebben de gesprekken als prettig ervaren.
- Een van de dilemma's gaat over de weerbarstigheid van de beïnvloedbaarheid van de gezondheid van mensen. Daarop is een breed en langjarig beleid. Het tijdsframe van wat in het afgelopen jaar is gebeurd, past niet bij een dergelijke langjarige doelstelling als het verbeteren van de gezondheid of het verkleinen van de gezondheidsverschillen.
- Kijkend naar de statistieken is het *niet vergroten van de verschillen in gezondheid* een goed resultaat. Op heel veel andere plekken zijn de gezondheidsverschillen gestegen, en op heel veel andere plekken is segregatie toegenomen.
- 810 Op het dilemma of het bestuur nu een nieuwe doelstelling moet bedenken, of de ambitie verlagen, antwoordt de wethouder dat gewerkt wordt aan een nieuwe nota Volksgezondheid waarbij het college ook gaat kijken naar nieuwe indicatoren, meetbaarheid van beleid, et cetera. De wethouder zet uiteen dat het ingewikkeld is om aan de hand van indicatoren te duiden hoe de gemeente de gezondheid van de bewoners langjarig en intergenerationeel verbetert, zeker in de jaarcyclus. Daar gaat het college het gesprek voeren. Hij merkt ambigu te zijn in dit gesprek. Het lijkt hem een soort omgekeerd betoog van het hooghouden van de ambitie. Dit is zijn “amuse” bij het gesprek bij de nota Volksgezondheid.

820 Gevraagd werd te reflecteren op alle aanbevelingen uit de raadstoets, en of die aanbevelingen ook gaan landen in de nota Volksgezondheid. De wethouder antwoordt dat de meeste aanbevelingen daar zullen landen. De aanbevelingen die daarin niet zullen landen, horen dan op een andere plek thuis. De wethouder zal er op toezien dat zodra de raad de nota Volksgezondheid ontvangt, het college in het raadsvoorstel zichtbaar zal maken welke aanbevelingen uit de raadstoets verwerkt zijn en op welke manier.

Hij vervolgt zijn beantwoording met in te gaan op de ruimtelijke ordening. Hij is het eens met veel van de hartenkreten over dat de markt ingewikkeld is geworden in 2022 als gevolg van de vele externe factoren. EenUtrecht vroeg of het stadsbestuur zijn ambities terug zal schroeven. Het college heeft in de MPR gezegd niet te weten of het hier gaat om een klein dipje of om een structurele neergang. Zolang dat niet duidelijk is, vindt de wethouder het ingewikkeld een nieuwe ambitie te gaan neerleggen. Vooralsnog gaat het college uit van een dipje. Dat houdt in dat het stadsbestuur kan tegensturen. Mocht blijken dat het langer slecht weer blijft, zal het college het gesprek daarover gaan voeren bij de volgende MPR.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt hoe de wethouder bij een dipje komt.

Wethouder Eerenberg houdt een stabilisatie van de huidige situatie voor mogelijk. Er is ook een kans dat de neergaande lijn zich doorzet. De wethouder is voorzichtig.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of af te spreken is dat zodra de wethouder de huidige situatie anders beoordeelt dan een dipje, de raad daarover met spoed geïnformeerd wordt. Hij verwacht dat dat dit jaar nog kan lukken.

840 **Wethouder Eerenberg** antwoordt bevestigend. Bij de Voorjaarsnota is te zien dat het college een aantal voorstellen doet, gedeeltelijk onder geheimhouding, om juist tegen te sturen op het dipje. Wanneer dit dipje iets langer duurt zou een tweede of derde tranche gedaan moeten worden. Hij probeert hierin adaptief te zijn.

Hij vervolgt zijn beantwoording en gaat in op de hartenkreet over de hoogbouw; de wethouder kondigt aan dat er straks een stedenbouwkundige visie komt en geen hoogbouwvisie. Het college begrijpt het wanneer de raad de tijd neemt om dat te behandelen.

850 Hij vervolgt met in te gaan op de vragen over onderwijs die allemaal ingingen op de onderbesteding. Hij moet dan vrij technisch worden. Hij zet uiteen dat steeds twee dingen tegelijk aan de hand zijn. Wanneer het gaat om de onderbesteding op onderwijsachterstandsbeleidsmiddelen, is meer uitgegeven dan begroot en tegelijkertijd meer inkomsten verkregen. Feitelijk heeft het college meer binnengekregen dan begroot. En dat kon het college niet wegzetten.

Utrecht loopt enigszins achter op het Nationaalprogramma onderwijs. Daarvoor gelden twee dingen: (1) corona. (2) de schooljaren lopen van september tot juli. Daardoor moet soms standaard een bedrag over de jaargrenzen heen om een en ander kloppend te maken.

860 Het college erkent dat de kosten op onderwijshuisvesting stijgen. De vraag wat daaraan te kunnen doen, is te beantwoorden met “relatief weinig”. Hij voorspelt dat het nog ingewikkelder wordt in verband met netcongestie. Daar staat het bestuur van de stad nog veel te wachten.

Gemiste vragen?

Nee.

Blok 2

Wethouder De Vries beantwoordt de vraag van de heer Vasters over de regel Herstel en Veerkracht en de effectiviteit daarvan. Die aanvragen zijn ingediend in 2023. Op dit moment is nog niets te zeggen over de effectiviteit. Dat budget daarvoor is grotendeels al toegekend; in die zin sluit het aan bij de doelstelling. Het college neemt de raad hierop mee. Het college gaat in gesprek met de partners over de impact; ook daarover zal het college de raad informeren. In dit kader geldt ook het onderscheid structurele en incidentele middelen.

De heer Van der Zweth ging in op het fonds Toevoegen Woonruimte. Dat lijkt veel budget terwijl er nauwelijks gebruik van gemaakt is; hij wilde daarover uitleg. De wethouder antwoordt dat dit geëvalueerd moet worden. Die evaluatie staat gepland voor 2023. Dat fonds heeft als doel het stimuleren van het omzetten van niet-woonruimte naar zelfstandige sociale huur en middenhuur voor kwetsbare doelgroepen.

De wethouder vermoedt dat dat niet alleen de vindbaarheid betreft. Het zou ook kunnen zijn dat het gaat om de voorwaarden of de oplopende bouwprijzen, oplopende rentekosten. De wethouder denkt dat het goed is dit te evalueren en vooral ook goed te kijken naar vervolg: wat betekent dit voor de inrichting hiervan en wil het bestuur dat op deze wijze laten zien.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat het bestuur heel druk is met kwetsbare doelgroepen. Hij vraagt of die evaluatie na de zomer in te plannen is, nog wel in dit kalenderjaar zo dat het bestuur terugkomt op in de context van het huisvesten van kwetsbare doelgroepen sociale huur.

Wethouder de Vries zegt dat toe.

Wethouder Oosters gaat eerst in op het Duurzaamheidsverslag, dan op de goede Verantwoordingsdag en vervolgens op Participatie.

De Partij voor de Dieren stelde vragen over het Duurzaamheidsverslag en over het toevoegen daarvan aan de P&C-cyclus. De wethouder begrijpt die suggestie goed. Technisch gezien moet dat ook kunnen. Praktisch gezien is het ingewikkeld omdat er heel veel informatie gelijktijdig geleverd moet worden aan de raad in die periode en met het aantal mensen dat daarbij betrokken is moeilijk is rond te rekenen.

Het college doet desalniettemin zijn uiterste best om het volgende Duurzaamheidsverslag tijdig aan te leveren zodat de raad nog vragen kan stellen en beantwoord kan krijgen bij de P&C-cyclus.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) verwacht dat het een onderdeel kan zijn van de P&C-cyclus wanneer de raad vragen kan stellen omdat de informatie dan tijdig is aangeleverd.

Wethouder Oosters heeft onvoldoende zekerheid hierover om deze afspraken te kunnen maken. Zij spant zich in voor een zo vroeg mogelijke aanlevering.

Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de Groene Verantwoordingsdag.

De wethouder kijkt uit naar het debat met de raad daarover. Zij benadrukt dat het geenszins de bedoeling is om de motie gemakkelijk af te doen. Het is een zoektocht voor haar om dit goed met de raad vorm te geven. Zij merkt daarbij op dat de motie budgetneutraal is en over de controle gaat van het eigen beleid. Zij vindt dit een prachtig initiatief en roept de raad op dit samen met haar op te pakken zoals zij aangaf bij het overnemen van de motie.

Een aantal raadsleden heeft op Participatie een raadstoets gedaan. Het gaat om de centrale rol van de raad, een meer controlerende en evaluerende rol van participatieadviseurs, een passend budget en proactief personeelsbeleid. Het college kan die adviezen van harte overnemen.

De wethouder vindt niet dat het afgelopen jaar een jaar van stilstand was op het gebied van participatie. Het college heeft een enorm traject doorlopen voor de wijkplatforms, zij noemt de herijking Samen Stad Maken, het Burgerberaad is ontworpen, 920 toekomstgesprekken zijn ontworpen, het college is bezig geweest met het traject van het UBP, alle mooie initiatieven in de wijken die in 2022 zijn gerealiseerd, het rapport van de Rekenkamer waarover het college met de raad heeft gesproken. De wethouder spreekt heel veel met de raad over participatie. Zij hoopt dat de heer Dijkstra kan zien dat dit geen jaar van stilstand is geweest, maar dat 2023 een nóg mooier jaar kan worden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vreest dat de wethouder zich een jaar vergist: de rij die zij opsomt betreft het jaar 2023. Hij zegt nadrukkelijk dat hier het jaar 2022 aan de orde is. Een uitzondering vormt daarop het Rekenkamerrapport. Al die andere zaken zijn vooral gestart in 2023. Hij herhaalt zijn argumenten voor zijn stellingname.

930 **Wethouder Oosters** merkt op dat de plannen die in het eerste kwartaal van 2023 bij de Raad voorliggen, nog wel gemaakt moesten worden. Dat gebeurde in 2022. Daardoor was 2022 absoluut geen jaar van stilstand. Zij bevestigt dat de raad de toezegging heeft van haar vaart te zullen maken met de plannen en dat zij de raad er op een goede manier bij zal betrekken.

Wethouder Streefland gaat in op de vragen over P&O, arbeidskrachte, et cetera. De vraag was wat het college doet om het personeelsbestand op peil te houden en te kunnen doen wat het college zich heeft voorgenomen; die vraag kwam van D66 en van anderen. De wethouder bevestigt dat het lastig is om medewerkers van de 940 organisatie te binden in deze krappe arbeidsmarkt. Mensen die solliciteren hebben vaak meerdere opties. Met het oog op de groei van de stad, de ambities en de opvang van 1200 Oekraïners waarvoor capaciteit moest worden aangetrokken en de energietoeslag, moest allemaal snel gebeuren.

De gemeente heeft te maken met een structureel verkrappende arbeidsmarkt. De organisatie wil meer greep krijgen op de in-, door- en uitstroom van mensen. De vraag daarbij is wat helpt om mensen aan de organisatie te binden.

Als het gaat om het oplossen van de problemen, is meer personeel niet altijd het antwoord, maar wel scherper plannen van toekomstig in te zetten personeel.

950 Daarvoor maakt het college een inventarisatie. Bovendien worden exit interviews gehouden met daarop in te zetten interventies. Mensen tussen 26 en 30 jaar kiezen vaak een andere baan. Dat gaat vaak gepaard met een verhuizing naar buiten Utrecht.

Het college blijft inzetten op het werven van nieuwe medewerkers en dan ook op een andere manier. De wethouder refereert aan het debat met de raad over de bevordering van diversiteit en inclusie en hoe andere mensen te binden aan de organisatie die de organisatie heel erg nodig heeft.

Als het gaat om nieuwe vormen van werven noemt zij als voorbeeld open hiring. Dat is vaak besproken. Daarnaast richt het college zich op opgavengericht en meer resultaatgericht werken van de organisatie voor de stad. Daarop wordt nadrukkelijk 960 gestuurd. Die kennis wordt beter gedeeld. De samenwerking tussen de onderdelen wordt versterkt. Ook noemt de wethouder het versterken van opdrachtgever- en opdrachtnemerschap: wie gaat waarover? Wat is iemands mandaat? Het versterken van realisatie, daadkracht, prioritering en zo ook meer sturen op resultaat zoals de raad al meermalen inbracht.

Het college huurt zo min mogelijk externen in; dan gaat het over stadsingenieurs, juristen, IT specialisten, inkopers. De wethouder noemt in dit verband ook de BOA's en mensen die zich inzetten op het klantencontactcentrum.

Alle inspanningen zijn nodig om mensen te behouden. De wethouder noemt in dit verband voor de BOA's en de klantencontactcentrum wat mogelijk is met een toelage. In de komende jaren wordt ook nagedacht over het herijken van het functiehuis. Ook dat is gericht op werving van personeel. De wethouder zet dit aldus in een breder perspectief.

Ingaand op de vraag van de PvdA bevestigt de wethouder dat tot en met schaal 9 het gelukt is om zoveel mogelijk mensen in vaste dienst nemen.

De wethouder noemt het jaarlijks vast te stellen uitgavenplafond voor het totaal aan inhuurkosten. Voor juristen is soms wat meer nodig. Met dat plafond blijft het college in de pas lopen. De wethouder deelt de notie dat het college hierop scherp moet blijven; dit is ook een business waarin mensen snel zelfstandig of elders gaan werken en de gemeente ze dan via de andere kant weer binnenkrijgt. Dat heeft consequenties voor de stabiliteit van teams, voor kennisoverdracht. Het college is hier scherp op.

De heer Van der Zweth (PvdA) begrijpt die context. Hij vraagt of de wethouder de tijd nu rijp vindt om een ambitie te stellen voor hogere schalen dan 9. Niet voor volgend jaar, maar op termijn.

Wethouder Streefland antwoordt dat voor de borging en de kwaliteit van de organisatie het college het het liefst doet met mensen die aan de organisatie verbonden zijn, die uitdagend werk krijgen, die worden gezien en die bij de organisatie willen blijven. Dan gaat het ook om gesprekken met partnerorganisaties; zij noemt in dit verband de zorg.

Dat neemt niet weg dat de wethouder altijd afwegingen moet maken over inhuren als het gaat om belangen van de organisatie die acuut zijn, zoals de afhandeling van WOO-verzoeken. Zij pakt de handschoen op dit nog scherper op te pakken.

Gemiste vragen?

Nee.

Blok 3

Wethouder Voortman gaat in op Werk & inkomen.

De heer Claasen van GroenLinks vroeg haar of het college uitlokt dat ambtelijk wordt gestuurd op begrotingsuitnutting in plaats van op een hoger bereik of gebruik van de armoederegelingen. Bij regelingen zoals de energievergoeding en de kledingpas, maar ook bij andere armoederegelingen is volop ingezet op het verhogen van bereik. Zij refereert aan de campagne in 2022 Weet waar je Recht op hebt. Zij noemt in dit verband ook de inzet van het Sleutelpersonennetwerk, zodat mensen informatie krijgen via sleutelpersonen over waarop zij recht hebben. Dat heeft ook effect op de middelen. Inmiddels is er sprake van een hoger bereik op verschillende regelingen. De prognose is dat dit jaar de gemeente een behoorlijk tekort gaat krijgen maar een flink hoger bereik. Zij verneemt ter vergadering dat **de heer Claassen** (GroenLinks) een memo over de toename van het bereik op prijs stelt die zij voorafgaand aan de Voorjaarsnotacommissie aan de raad zal toesturen; zij zegt die memo toe.

Aansluitend gaat zij in op de inbreng van de heer Vasters van D66 over de positieve uitwerking van de energietoeslag. En zij noemt het compliment van de heer De

Pagter over de uitvoering van de energietoeslag en deelt mee dat compliment door te zullen geven.

Zij vindt de opmerking van D66 terecht dat veel inwoners die toeslag hard nodig hadden: 87% van de huishoudens tot 115% heeft die 1800 euro ontvangen. De wethouder denkt daarbij ook aan de kledingpas en de bijzondere bijstand energie-vergoeding. De wethouder is blij dat ze dit heeft kunnen doen.

1020 De heer Van der Zweth van de Partij van de Arbeid sprak over de loonkostensubsidie met een onderbesteding van 800.000 euro. De wethouder merkt op dat dat anders zit. Het aantal plaatsingen met loonkostensubsidie is in 2022 toegenomen van 171 naar 300: 30% meer. Dat is mede gedaan door de ActieAgenda Banenafspraken. Het college heeft een inhaalslag gemaakt inclusief de forfaitaire loonkostensubsidie; daar zal de krapte op de arbeidsmarkt een rol bij spelen. In de contacten van het college met werkgevers brengt het college de loonkostensubsidie onder de aandacht; het college zal dat blijven doen. Omdat loonkostensubsidie een subsidie is, moet het college op de subsidiestaat een bedrag opnemen. Het college neemt dat altijd ruim zo dat het niet tegen het plafond aanloopt. De wethouder voegt toe dat de loonkostensubsidie onderdeel uitmaakt van het bredere Buigbudget; in dat budget is in 2022 sprake van een overbesteding.

1030 VOLT deed de suggestie alle armoederegelingen te vervangen door geld te geven. De wethouder deelt mee dat dit overwegingen zijn voor de nieuwe nota Financiële Bestaanszekerheid. Het college volgt met belangstelling de initiatieven Gewoon Geld Geven die al her en der in het land zijn gestart. Tegelijkertijd is het college vanuit de Participatiewet verplicht bepaalde regelingen aan te bieden. Daarnaast verneemt het college uit de stad geluiden dat er behoefte is aan regelingen in natura. De wethouder noemt in dit verband de kledingpas voor kinderen waarmee 8000 kinderen bereikt zijn. 97% van het totale tegoed op die passen is besteed. De wethouder licht toe dat het gaat om het vinden van een optimale balans tussen enerzijds geld geven en in natura. Het college gaat na hoe dat goed te verdelen. Dat zal besproken worden bij de nota Financiële Bestaanszekerheid.

1040 Mevrouw Kendir van Student & Starter vond dat het college meer had moeten doen om studenten te wijzen op bestaande regelingen voor studenten voor energie compensatie. De wethouder zet uiteen dat voor studenten geen categorale energievergoeding beschikbaar is conform de richtlijnen van het Rijk. De gemeente heeft alleen de rijksmiddelen gekregen om studenten die in schrijnende omstandigheden verkeren via de individuele Bijzondere Bijstand te helpen. Dat is geen grote generieke regeling. Bijzondere Bijstand is altijd maatwerk; dat leent zich moeilijk voor een grote Weet Waar je Recht op hebt-campagne, zoals ook gedaan met andere regelingen.

1050 Daarnaast is het college met onderwijs aan de slag gegaan om alle hulp aan studenten te bundelen, mede naar aanleiding van de motie Zorg voor Studenten van onder meer Student & Starter. Dat staat nu op een aparte webpagina binnen de Geldzaak. De Geldzaak is aangesloten op het spreekuur bij de Uithof. Dat is vorige week geopend. Richting de communicatie en het bereik van studenten voor hulp, ziet het college ook een rol voor de studenten-onderwijspartners. Zij kennen de doelgroep en de gemeente kent die niet. De wethouder verwacht hierover aanstaande donderdag uitgebreider te spreken.

1060 De heer Dijkstra sprak over de onderbesteding op het sociaal domein; de wethouder zet uiteen dat die onderbesteding vooral bestaat op al bestemde budgetten, zoals Living Lab en de aanpak Dakloosheid. De inzet daarvan is vertraagd en vindt nog wel plaats. Daarnaast is er minder inzet bij de Hulp bij het Huishouden en bij de

Regiotaxi. Bij aanbieders in het kader van hulp bij het huishouden was de oorzaak personeelstekort, en bij Regiotaxi is dat de nasleep van corona. De stijgende kosten hebben in 2022 geen signalen opgeleverd dat de aanbieders in de problemen komen. In 2023 is de handreiking voor gestegen energiekosten en is in de Voorjaarsnota een voorschot genomen op hogere indexatie.

Een Utrecht vroeg zich af of de gemeente wellicht meer geld had moeten geven aan buurtorganisaties of aan maatschappelijke organisaties. Het geld uit de onderbesteding treft incidenteel budget waarvan niet bij voorbaat bekend is dat die onderbesteding gaat plaatsvinden. Sommige inzet vindt ook nog plaats en wordt alsnog besteed. Daarnaast is het niet altijd verstandig incidenteel geld in te zetten, daarmee wordt niets aan duurzame activiteit opgebouwd. Dus simpel is het niet.

De wethouder gaat in op het blok Groen en gaat in op de opmerkingen van de heer van Heuven die sprak over de actie 900 bomen. De wethouder bevestigt dat het college daaraan een vervolg wil geven. Het college ziet daarvoor een enorme waardering en veel bewoners die hiermee blij waren. De wethouder vindt het belangrijk te zeggen dat dit onderdeel was van een bredere strategie voor meer bomen. Het college maakt in de reguliere plannen meer ruimte voor bomen waar mogelijk. Zij noemt de Icoonprojecten waarvoor ruimte wordt gemaakt. Het college zoekt steeds plekken voor bomen in de vergroening van wijken. Ook bij herplant wordt gezocht naar verbetering van de groeiplaats van bomen. Het gaat om een totaal aan maatregelen. Weggeven is zeker een onderdeel dat het college wil vervolgen.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) vindt het vervolg mooi. Hij is benieuwd naar een datum of naar een termijn waarbinnen dit kan plaatsvinden. En hij wil weten om welk aantal bomen het gaat.

Wethouder Voortman zal daar nog op terugkomen. Binnenkort kan de raad een brief verwachten waarin het college aangeeft welke sporen het inzet voor meer bomen. Daarop komt nog een verdere uitwerking. De wethouder verwacht dat dit zal plaatsvinden in het najaar. De raad houdt de precieze planning tegoed. Mogelijk kan de wethouder die geven in de tweede termijn.

De wethouder was verbaasd over de inbreng van de Partij voor de Dieren over evenementen met dieren. In de begroting van 2022 en 2023 is de indicator opgenomen van het aantal evenementen waarbij dieren worden ingezet die daardoor uit de natuurlijke leefomgeving worden gehaald of worden verstoord in hun natuurlijke gedrag. Dit staat er al langer in en is geen nuancering. Die indicator komt uit een overgenomen motie van de Partij voor de Dieren uit 2020. Die formulering gebruikt het college.

De heer Van Heuven vraagt waarom de gemeente de 24 uren dierenzorg niet geeft; de wethouder zet uiteen dat om de 24 uur dienstverlening voor de dierenambulance mogelijk te maken, de dierenambulance drie fulltime medewerkers extra nodig heeft. Dat zou 100.000 euro kosten per jaar. In het collegeprogramma staat 100.000 euro per jaar in totaal. De invulling die nu is, is gedaan door het college in overleg met de betrokken organisaties. Het college heeft hen gevraagd waar het het meest dringend is, waaraan zij het geld het liefst willen besteden. De oplossing die gekozen is, is hun voorkeur.

Het CDA ging in op publieksdienstverlening, de afdeling Burgerzaken, over dat verschillende ambities niet gehaald zijn; de wethouder antwoordt dat die onderbesteding specifiek zit op de afdeling Burgerzaken. Die onderbesteding bestaat onder meer uit het budget Statenloosheid. Het college moest dat project temporiseren omdat de beschikbare capaciteit ingezet moest worden voor de wettelijke taken en de

onvoorziene dienstverlening zoals het inschrijven van vluchtelingen uit Oekraïne. Meer geld uitgeven is daar niet de oplossing omdat de capaciteit die daarvoor nodig is, een vakspecialisme betreft. Voor het aantrekken van dat specialisme is een forse arbeidsmarktstrategie ingezet. Een andere grote onderbesteding betrof het budget voor verkiezingen met coronamaatregelen. Utrecht kreeg vanuit het Rijk daarvoor extra geld. Tot haar geluk was dat geld niet nodig. In die zin was het een positieve onderbesteding.

Hiermee rondt de wethouder haar beantwoording af.

1120 **De heer Van Steeg** (CDA) merkt op dat er ook onderbezetting was op de wijkbureaus. Volgens hem maakt dat onderdeel uit van de onderbesteding. Dat was het belangrijkste punt dat hij maakte. **Wethouder Voortman** kan zich voorstellen dat dat te maken had met de krapte op de arbeidsmarkt. Wanneer het anders zit, zal zij daarop terugkomen in de tweede termijn.

Gemiste vragen?

De heer Simsek (DENK) had geen antwoord gekregen op overbesteding op discriminatiebeleid. 53 miljoen is overbesteed bij de uitvoering van van de Anti DiscriminatieAgenda, de RegenboogAgenda en het actieplan Utrecht zijn we Samen. Hij had een duiding daarvan gevraagd.

1130 **Wethouder Voortman** antwoordt dat het college dan meer gedaan heeft dan het van plan was. **De heer Simsek** (DENK) had gevraagd of de conclusie van het college is dat daarvoor te weinig geld was uitgetrokken. **Wethouder Voortman** merkt op dat dit gaat over het jaar 2022. In het coalitieprogramma is gezegd dat geld structureel te maken. Dat was in de afgelopen periode incidenteel. In haar beleving is daarvoor niet te weinig geld gereserveerd.

1140 **Wethouder Schilderman** dankt de raad voor aanhoudende aandacht voor de leesbaarheid van de P&C stukken. Dit is een belangrijk onderwerp. Hiervoor ligt aanstaande donderdag een raadsvoorstel voor. Op dit moment geeft het college ambtenaren instructies: wat het gedaan heeft en wat het gekost heeft. Met de voorstellen die donderdag voorliggen verwacht het college tot een inperking te kunnen komen van de hoeveelheid verschillende aspecten die in de P&C-stukken weergegeven moeten worden. Bij de afgelopen begroting van 2023 heeft het college al een stap gezet in de leesbaarheid. Zij verwacht dat dit ook een verbetering zal laten zien in de aankomende jaarstukken. Daarmee blijft het een proces dat af en toe doorgaat.

1150 Daarbij was de vraag of dit niet over de structuur gaat en de dingen die het stadsbestuur doet, maar ook wat het stadsbestuur meegeeft in de organisatie. Het college deelt dat. De vraag is wat het college meegeeft aan de mensen die dit daadwerkelijk opschrijven. Hoe ervoor te zorgen dat de tekst ook daadwerkelijk gaat over de behaalde resultaten van het afgelopen jaar. Het college was al begonnen om dit actieplan onder de aandacht te brengen en zal dit met grotere aandacht in de komende tijd onder de aandacht brengen onder meer door een programmacoördinator aan te wijzen per programma zodat er duidelijke aanspreekpunten zijn; het college brengt ze meer bij elkaar om ze te instrueren. Het college hoopt dat dat niet alleen in de structuur maar ook in de ervaring tot een steeds leesbaarder resultaat zal leiden.

De VVD vroeg in specifieke zin naar indicatoren en of de juiste indicatoren zijn gekozen en soms werd een indicator gemist. Voor de meting daarvan is het college

1160 vaak afhankelijk van databronnen afkomstig van externe partijen. Dat betekent dat soms de timing niet geheel overeenkomt en dat sommige metingen ook niet jaarlijks uitgevoerd worden. Het college kijkt op dit moment hier kritisch naar, ook in relatie tot het voorstel dat donderdag aan de raad voorligt. Het is juist de bedoeling om dit explicieter te bespreken wanneer de beleidscyclus iets aangescherpt wordt; dan is op dat moment een veel actievere keuze te maken over op welke wijze de effectiviteit van het beleid is te meten.

Gevraagd werd naar de tijdigheid van het aanleveren van de stukken en wat het maakt dat dit ingewikkeld is en meer tijd kost. Het college werkt aan steeds meer integrale verantwoording. Dat betekent wel dat het college een grote uitdaging heeft op dat vlak. Dat is zeker afkomstig van het Rijk. Zij noemt de 66 SISA-regelingen waarover het college verantwoording moet afleggen. Dat kan tot haar spijt niet in de bijlagen. Dat is zo vastgelegd; dat moet in de tekst zelf. Daarmee worden de jaarstukken op dat vlak ingewikkelder. Dat maakt het proces van de accountant ook ingewikkelder. Er zijn 4-5 weken nodig om de controle uit te voeren. Dit zijn zaken die het bemoeilijken voor het college. De gemeente Utrecht zit in het gemiddelde van de andere gemeenten. De wethouder deelt met de raad dat het college streeft naar zo tijdig mogelijk. Dit zijn zaken die het gecompliceerd maken voor het college.

1180 De VVD vroeg naar het vervangen van minder riool dan gepland op de portefeuille Openbare Ruimte. De wethouder bevestigt dat het college zich eerder had voorgenomen om 6,2 km riool te vervangen. In plaats daarvan is 4,3 km vervangen. Dat is 1,9 km minder dan geprogrammeerd. Dat heeft vooral te maken met keuzes die gemaakt zijn in de visie Water en Riolering. Daar is ervoor gekozen meer te gaan kijken naar integrale rioolvervanging. Dat betekent dat het college incidenteel te maken heeft met een vertragend aspect omdat een aantal projecten op elkaar aangesloten moet worden.

De heer Van Steeg (CDA) gaat in op de reactie van de wethouder op de SISA-regelingen. Zijn vraag was een duidelijker koppeling te maken tussen de programma's en de specifieke SISA/SPUK-regelingen. Hij vraagt de wethouder of zij dat kan toezeggen.

1190 **Wethouder Schilderman** merkt dat het Rijk steeds meer stuurt op de SPUK en dat het steeds vaker voorkomt. Het college zou daarover anders willen verantwoorden. Dat is ook de inzet in de lobby die het college voert via de VNG om het aantal SPUK's te verminderen zo dat beter de relatie in de eigen begroting te vinden is. Tot op heden heeft het gesprek met het Rijk nog niet de gewenste resultaten geleid. Rijk en gemeente zijn nog niet tot een nieuw systeem gekomen. Zij deelt de ambitie van het CDA en geeft een winstwaarschuwing af over de mogelijkheden hiervoor.

De heer Van Steeg (CDA) zou het positief vinden wanneer meer aan het Gemeentefonds werd gedacht en die regelingen werden teruggedrongen. Hij vraagt specifiek ook om het leesbaar te maken, om een koppeling te maken met de programma's.

1200 Dat zou in de praktijk betekenen dat de desbetreffende SPUK-regeling direct naar het programma verwijst; dat de raad ze kan vinden. Nu kan de raad dit niet lezen.

Wethouder Schilderman antwoordt daarvoor een poging te doen. Dat neemt niet weg dat er specifieke vereisten zijn over de verantwoording daarvan vanuit het Rijk. Het college heeft niet de complete vrijheid om die verantwoording op andere wijze af te leggen. Zij zegt toe zich daarvoor in te spannen. Het college zal nog steeds moeten voldoen aan de specifieke vereisten.

De heer Van Steeg (CDA) licht toe dat het hem niet zozeer gaat om de specifieke verantwoording; dan gaat het om de manier die door het Rijk wordt afgedwongen. Hij

1210 benadrukt dat het hem gaat om de leesbaarheid. Die SISA-regelingen raken de programma's. Het gaat hem er om dat vanuit de programma's te lezen is welke SISA-regelingen die programma's raken. Hij vraagt in die zin de bevordering van de leesbaarheid.

Wethouder Schilderman betwijfelt of dat de leesbaarheid zal verhogen. Een SISA-regeling sluit niet altijd perfect aan op één programma. Soms raakt die meerdere programma's en soms een gedeelte ervan. Het zou betekenen dat het overzicht niet per se verbetert. De wethouder zegt toe dat het college bij de volgende verantwoording zal nagaan of het gaat helpen wanneer dit meer het programma ingetrokken wordt. Zij kan zich voorstellen dat daarmee ook het verslag dubbel zo lang wordt.

1220 Het CDA vroeg naar wat er veranderd is met dit college. Had het college het anders willen doen, met als voorbeeld de energieprijzen? Het collegeprogramma staat recht overeind. Daarmee is het college ook gestart. Dat is de inzet van het college en de keuze van de raad in brede zin. Wanneer het college vooraf had kunnen voorspellen hoe de prijsstijgingen er uit zouden zien, had zij daar rekening mee willen houden. Tot haar spijt is dat de glazenbol die het college niet is gegeven. Vooral als het gaat over de energiekostenstijging denkt zij dat het college best snel heeft gehandeld en daarin aansluiting heeft kunnen vinden ook met ambities uit het Coalitieakkoord.

1230 Het CDA vroeg ook naar planningsoptimisme en hoe het komt dat daar nog steeds een onderbesteding is. De wethouder deelt met het CDA en met andere partijen die dit hebben genoemd, graag minder onderbesteding te willen in het geheel van de begroting. Zij ziet daarin wel een dalende trend. Het college wil die graag doorzetten. De oorlog in Oekraïne heeft daaraan bijgedragen, vluchtelingen, prijsstijgingen, onverwachte taken vanuit de rijksoverheid, latkomende betalingen vanuit de rijksoverheid die pas helemaal aan het einde van het jaar kwamen, de krapte van de arbeidsmarkt. Deze zaken hadden daarop effect. In het planningsoptimisme probeert het college daarmee iets meer rekening te houden. Het CDA vroeg specifiek op welke manier te sturen wanneer tussendoor steeds bijgestuurd wordt in de begroting; is er dan nog wel zicht op het planningsoptimisme? De wethouder zegt daarbij dat het niet

1240 de bedoeling is van het college om uitiem inzicht te hebben in het planningsoptimisme; de bedoeling van het college is de begroting zoveel mogelijk te laten aansluiten op de realiteit van de uitvoering. Dat betekent dat het college dat juist doet via de bestuursrapportages. Dat was ook de opdracht die de raad het college gaf: steeds actief bijsturen op de lopende begroting. Het college doet dat ook.

De heer Van Steeg (CDA) geeft de wethouder gelijk als het gaat om bestuursrapportage. Het is ook de rol van de raad de wethouder daarop scherp te houden en dit mogelijk te agenderen voor een commissiedebat.

1250 Als het gaat om het planningsoptimisme moet het stadsbestuur specifiek zijn. Uit alle rijksregelingen komt uiteindelijk 34,5 miljoen euro. Het gaat hem om de projecten die stilvallen op het gebied van mobiliteit, op het gebied van Wonen. Dan ziet het planningsoptimisme er niet zo gunstig uit. Daarop kan de gemeente wel sturen. Hij vraagt de wethouder of dat nog beter inzichtelijk te maken is. Die ene goede stap staat in de begroting. Hij waakt voor de vervuiling van het begrip planningsoptimisme. Hij vraagt de wethouder die desbetreffende dingen te omschrijven in de jaarrekening.

Wethouder Schilderman zet uiteen dat het niet haar doelstelling is om per definitie een expliciet beeld te geven over planningsoptimisme. Planningsoptimisme is ook niet als een enkel iets te definiëren. De wethouder kan toezeggen steeds zo helder

mogelijk aan te geven waarop het college bijstuurt zodat de realisatie zo dicht mogelijk bij de begroting uitkomt, conform de wens van de raad.

1260 Het CDA vroeg ook naar de reservering van 4,8 miljoen euro binnen het programma voor Bestuur. De wethouder zet uiteen dat er een voorziening is getroffen van 4,8 miljoen euro voor claims. Dat risico was eerder opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen. De raad is daarover eerder geïnformeerd.

De wethouder bevestigt dat een bedrag van 66,7 miljoen euro was gereserveerd om uit te geven in het kader van Openbare ruimte en Groen; daarvan is 1,6 niet besteed. Het jaar daarvoor was het 10 miljoen; de wethouder ziet een verbeterende trend. Het college blijft zich inzetten om de begrote en gerealiseerde bedragen zo dicht mogelijk bij elkaar te houden. Effecten die daar invloed op hadden betroffen onder meer het personeelstekort.

1270 De Partij van de Arbeid vroeg naar subsidie op de Groene Daken - of het gebruik ervan verder terugloopt en of het stadsbestuur daaraan iets moet "tweaken". De wethouder begrijpt die gedachte. Het college merkt dat 2022 een bijzonder jaar was in dit verband; dat had zowel te maken met hoge inflatie en prijsstijgingen waardoor mensen soms investeringen gaan uitstellen. De investering die ze gaan doen was eerder Zon op Dak omdat het zo voelde in de energierekening. Het college stelt voor eerst dit jaar af te wachten om na te gaan of er sprake is van een neerwaartse trend of een neerwaarts incident en daarna te besluiten of de regeling aangepast moet worden. Dit blijft een zeer succesvolle subsidieregeling.

1280 De PvdA vroeg naar de ozb tegemoetkoming voor kleine ondernemers. De vraag was waarom iets centraal op te stellen voor (kleine) ondernemers wanneer er nog ruimte zit in deze regeling. Het college merkt dat juist deze regeling iets minder goed werkt. Dit is vrij uitgebreid besproken in de raad in de vorm van de wens. Het college heeft daarop meerdere keren extra communicatie gezet. Juist dit sloot niet echt aan bij de problemen die ondernemers hadden. Terwijl in de ervaringen van ondernemers centraal die aansluiting er wel is. Die problemen betroffen de energie; dat is de reden waarom het college deze middelen heeft overgeheveld naar de energie-compensatieregeling. Het college heeft daarmee een bijsturing doorgevoerd.

De heer Van der Zweth (PvdA) begrijpt dat de OZB-tegemoetkoming uit de boeken valt voor de jaren hierna, wanneer het om zulke lage bedragen gaat.

1290 **Wethouder Schilderman** antwoordt bevestigend. De regeling staat op dit moment niet meer open.

Richting EenUtrecht licht de wethouder toe dat het indexatiebeleid van het college gebaseerd is op de kostenstijgingen in de verschillende domeinen. Daarvoor zijn ook verschillende indexen. Die worden ook expliciet gebruikt. Zij noemt als voorbeeld bij vastgoed de DBD-index, voor overige ontwikkelingen is dat de index IOMC. De indexatie in de ruimtelijke sector wisselt sterker omdat die vaak afhankelijker zijn van meer kortlopende vraagstukken. Dat betekent dat het college in het sociaal domein de IOMC gebruikt. Die wordt door het CPB gepubliceerd. Daarop baseert het rijksbudget zich ook. Hiermee rondt de wethouder haar beantwoording af.

1300 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) gaat ervan uit dat de wethouder ermee bekend is dat de personeelskosten in het sociale domein net zo hard stijgen als in het ruimtelijk domein en dat de indexaties niet altijd op de werkelijkheid zijn toegesneden. Hij vraagt of de wethouder ervaart dat door het strikt vasthouden aan die standaarden in de indexaties Utrecht uit de pas gaat lopen met wat nodig is. Onderkent het college dat er iets scheef zit?

Wethouder Schilderman bevestigt dat de indexaties op andere zaken gebaseerd zijn. Bij de ene branche zijn personeelslasten een veel groter onderdeel dan bij bijvoorbeeld Weg en Waterbouw, waar materiaalkosten een belangrijk onderdeel zijn. Dat betekent dat de indexen ook daadwerkelijk een ander beeld laten zien. Dat is ook de reden waarom het college bij de Voorjaarsnota is nagegaan of er iets met indexatie gedaan moest worden. De wethouder verwijst in dit verband naar de Voorjaarsnota.

Gemiste vragen

Nee.

Tweede termijn

Wethouder Voortman richting van Heuven deelt mee dat het het weggeven van bomen deel uitmaakt van het brede deel en dat dat in het vierde kwartaal aan de orde zal komen.

Wethouder De Vries gaat in op de vraag over de onderbesteding bij wijken. Die onderbesteding is het gevolg van de organisatieontwikkeling bij wijken. Daarbij heeft een verschuiving plaatsgevonden van minder managers naar meer wijkadviseurs. De vacatureruimte voor nieuwe medewerkers en adviseurs heeft het college pas in september kunnen invullen. Hierdoor blijft een deel van de begrote loonsom over.

Toezeggingen

Wethouder De Vries zegt toe de raad uiterlijk in Q4 2023 middels een raadsbrief te informeren over het vervolg en de evaluatie van het budget Toevoegen Woonruimte

Wethouder Voortman zegt toe de raad in Q4 2023 door middel van een raadsbrief te informeren over de opvolging van de actie *900 bomen voor inwoners* in het kader van Utrecht 900.

Wethouder Schilderman zegt toe bij de volgende jaarstukken Q2 2024 de leesbaarheid van de SISA verantwoording te bekijken en de suggestie van het CDA met koppeling van de programma's daarin mee te nemen.

De heer Claasen (GroenLinks) had nog een memo toegezegd gekregen over de uitnutting. **Wethouder Voortman** antwoordt die toegezegd te hebben voor de komende Voorjaarsnota-commissie.

Dit punt gaat automatisch door naar de raad. Daarmee rondt **de voorzitter** de bespreking van dit agendapunt af.

Behalve wethouder Schilderman verlaat het college de zaal. Om dit mogelijk te maken schorst **de voorzitter** de vergadering voor enkele minuten en heropent die vervolgens.

5. De jaarrekening

Wat vindt de commissie van de ontwikkeling van de financiële positie, het resultaat, de verschillen in realisatie en begroting (begrotingsrechtmatigheid), de risico's en het weerstandsvermogen, de ontwikkeling van de investeringen.

De commissie

Mevrouw Ramaker (VVD) merkt op dat cijfers niet altijd het verhaal vertellen. Zij vertelt een persoonlijke anekdote. Die cijfers zijn nodig om als raad sturing te kunnen geven.

Het vermogen van de gemeente Utrecht is met 3% geslonken; op een begroting van 1,8 miljard betekenen die 3% wel veel miljoenen. Dat betekent dat Utrecht geld uit de spaarpot heeft gehaald om uiteindelijk 2022 af te sluiten met een positief resultaat van 35 miljoen euro. Mevrouw Ramaker noemt dat een schommelende weegschaal. De VVD kon zich redelijk vinden in de verklaring van het college. Uit het accountantsrapport begrijpt zij dat de oorzaak aan de investeringskant zit. Zij vraagt hoe het college de weegschaal heeft ervaren. Zij vraagt hoe het college hierin meer evenwicht denkt te gaan krijgen. De schommeling zit in de hoek van RO Wonen en erfgoed. De VVD is heel erg kritisch op de mate van projectbeheersing.

Het programma Werk & Inkomen laat ook een fors verschil zien, van 17,5 miljoen euro. De verklaring van het college is dat er meer gebruik is gemaakt van de armoederegelingen en compensatie energiekosten door het Rijk. Dat kwam ook al ter sprake. Daarom stelde zij de vraag aan GroenLinks wat GroenLinks bedoelde met de uitnutting. De VVD verklaart de disbalans aan een woud van regelingen, waardoor het overzicht en daarmee ook de toegankelijkheid zoek is voor iedereen die aanspraak kan maken. Haar fractie denkt dat campagnes om meer gebruik te gaan maken van regelingen zullen leiden tot hogere lasten. Haar fractiegenoot zal daarop ingaan bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

Ook bij Ondersteuning op Maat, ging de weegschaal flink op en neer. De VVD drong aan op bij Beschermd Wonen vooral de financierskant goed in beeld te hebben en te houden. Haar fractie vindt dat dat goed in beeld is gebracht. Zij blijft de vinger aan de pols houden. Datzelfde geldt voor Wmo Algemeen (Huishoudelijke hulp en hulpmiddelen). Daarvoor zijn diverse debatten gevoerd met de wethouder. Dankzij de onderbenutting op de 24 uur's begeleiding kwam de weegschaal weer in evenwicht. De VVD zet vraagtekens bij de zakelijke en onafhankelijke positie die de gemeente heeft ten opzichte van de zorgorganisaties. Zij ziet dat het Utrechtse model wordt gehanteerd. Zij heeft regelmatig de wethouders gevraagd om naast het goede gesprek ook af en toe streng te zijn. Zij hoorde wethouder Streefland zeggen *hard en sociaal* bij het Lucas Bolwerk. Mevrouw Ramaker ondersteunt dat. Zij zou het prettig vinden wanneer de wethouder daarover haar visie geeft.

De Jaarrekening geeft ook een toelichting op de gelden voor de opvang van Oekraïne vluchtelingen; daarin is abusievelijk 26,3 miljoen euro aan baten onder lasten is gebracht waardoor er een groot verschil optrad. Na de correctie gaat het nog maar om 0,2 miljoen. Mevrouw Ramaker kan daarmee leven.

Als het gaat om de jaarstukken kan de VVD verschillende errata op zijn conto schrijven. Haar fractie vindt het zorgelijk dat in de beschrijving en in de cijfers relatief veel fouten zitten. Haar collega noemde zojuist ook het ontbreken van gegevens. Zij vraagt het college kritischer te kijken bij de aanlevering van raadsvoorstellen, jaarstukken en andere documenten die naar de raad gaan. Zij noemt in dit verband ook de spellingscorrector die aan was blijven staan. Zij vraagt daarvoor een extra check in het vervolg voordat de stukken naar de griffie gaan.

De VVD vindt het kritischer kijken in de raadsvoorstellen naar de financiële onderbouwing een positieve ontwikkeling. Zij ziet daarin een groot aandeel van deze wethouder.

Haar fractie schrikt ervan dat binnen de ambtelijke organisatie Inkoop en Aanbesteding onvoldoende op orde zijn. Zij vraagt een kritischer blik van het college bij plan-

vorming en grip op de projectbeheersing; zij verwacht dat er dan meer haalbaar is bij realisatie.

Zij noemt kritische vragen van de accountant bij de mix van woningen in de relatie tot de huidige marktvraag; ze legt de vraag voor of de werkelijkheid van het verleden er nu nog is. Zij vraagt ook daarin de kritische houding van het college.

1410 De VVD vraagt wat het college gaat doen met de aanbeveling van de accountant om het documentatiebeheer op orde te krijgen bij alle afdelingen. Haar fractie denkt dat daarop veel winst te halen is. Zij is teleurgesteld over het vele duw- en trekwerk om de SISA-uitslagen boven water te krijgen. De interne bedrijfsvoering kan daar wat haar betreft veel strakker op zitten en misschien moet dit ook wel beter tussen de oren terecht komen van de mensen die ermee bezig zijn.

Haar fractie concludeert dat 2022 goed is afgelopen. Haar fractie houdt haar hart wel vast als het gaat om het van de grond komen van de getrokken lessen. De lessen betreffen orde op zaken, kunnen sturen met de beschikbare cijfers en vooral de raad betrekken bij kredietoverschrijdingen.

1420 **De heer Claasen** (GroenLinks) wil graag het college kunnen controleren. Dan is het belangrijk dat het college zelf in Control is.

Hij slaat aan op twee opmerkingen van de accountant over kredietoverschrijdingen; dat zijn er veel. Datzelfde geldt voor onrechtmatigheid bij aanbestedingen. Hij vraagt of het college dat wist en het niet tijdig aan de raad meldde, of had de organisatie dit niet in Control en had het college dat pas aan het eind ontdekt of heeft hij als raadslid niet opgelet?

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat een vluchtige blik op de jaarstukken tot de conclusie zou kunnen leiden dat de gemeente er financieel gezond voorstaat; de kengetallen laten over het algemeen een positief beeld zien.

1430 Dat is slechts een deel van het verhaal. Hij sprak zojuist over de financiering van het Rijk die veel onzekerheid oplevert voor de begroting en de jaarrekening van de gemeente. Ook de SISA-gelden geven minder inzicht.

Een voorbeeld is ook het weerstandsvermogen; nu zit de gemeente plotseling ruim boven de 1. Navraag leert dat dat het gevolg is van een risico dat op het allerlaatste moment een voorziening is geworden. Ondanks de financiële regels vraagt hij zich af of dit wenselijk is. Dit gaat over miljoenen; en nu zijn er miljoenen over die weer op een andere manier te besteden zijn omdat de gemeente van een reservering een voorziening maakt. Hij vraagt of dit niet op een andere manier is op te lossen en of dat een solide beeld geeft van hoe de gemeente begroot en hoe de gemeente de jaarrekening opstelt. Hij krijgt graag de reactie van de wethouder daarop.

1440 **De heer Van der Zweth** (PvdA) vindt dit als achtergrond een goede vraag. Hij merkt op dat de methodiek de methodiek is; daarover is scherp nagedacht. Wanneer uitgegaan wordt van 1.0 weerstand vermogen, mag hij er toch van uitgaan dat dat een goede weerspiegeling is van het risico?

De heer Van Steeg (CDA) denkt van wel. Daarom bevraagt hij de wethouder over of dit een solide beeld geeft van de begroting van de jaarstukken. Hij licht toe dat het weerstandsvermogen een belangrijke indicator is van hoe de gemeente ervoor staat. Dat kan dan van het ene moment naar het andere van positief naar negatief doorslaan en dat kan miljoenen schelen.

1450 Met betrekking tot de reserves schuift het college ook veel heen en weer. Hij gaat in op de financiering van de coronacrisis. Er stond een bestemmingsreserve van 10

miljoen euro. Te zien is dat op allerlei manieren met de coronamiddelen is omgegaan. Hij schetst de manieren en vraagt de wethouder om een toelichting hoe de gemeente omgaat met de coronamiddelen en welke keuze wanneer is gemaakt.

De heer Vasters (D66) noemt 2022 een roerig financieel jaar: met zeer hoge inflatie, stijgende energie- en grondstofprijzen, een jaar met veel personeelstekorten, fors hogere rentestanden. Hij spreekt dan nog niet over de verschillende crises waarmee het land en de gemeente te maken hebben. De financiële impact in 2022 was moeilijk vooraf te voorspellen.

D66 is blij te zien dat de gemeente er desalniettemin goed voorstaat. Hij gaat met zijn vragen in op vier onderwerpen: De financiële positie van de gemeente; de kengetallen zien er positief uit. Op geen van de getallen heeft Utrecht een onvoldoende gescoord. Dat stemt zijn fractie zeer tevreden.

Het weerstandsvermogen is in 2022 door een financiële injectie weer op peil gebracht. En de doorkijk naar de toekomst ziet er goed uit. Wat zijn fractie betreft houdt het stadsbestuur dit zo vast zodat de gemeente ook in de toekomst hoog blijft scoren op de monitor Financiële Index van de VNG.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) bevestigt dat die kengetallen er florissant uitzien. Hij vraagt D66 of die fractie dat niet vreemd vindt; het is zijn verwachting dat de gemeente veel tandjes bijzet en veel extra uitgaven doet, soms misschien wel iets meer dan begroot en dat de stad eigenlijk met tekorten zit. Roept dat geen vragen op bij D66 in plaats van blijdschap over de enorme positieve resultaten van deze gemeente?

De heer Vasters (D66) denkt dat ook in tijden waarin het iets minder gaat de organisatie moet uitkijken niet door de vloer heen te zakken. Hij constateert dat het college een conservatief en goed financieel beleid voert waardoor de gemeente die kengetallen op peil kan houden. Dat wil niet zeggen dat de gemeente geen extra uitgaven kan doen in bepaalde gevallen. Doordat de gemeente er goed voorstaat, verwacht hij de ruimte te hebben om in echt zwaar weer iets extra's uit te geven. Tot nu toe is dat niet nodig geweest en blijven die getallen goed.

Hij gaat in op het resultaat van 35 miljoen euro. Dat is in lijn met het positieve resultaat van de afgelopen jaren. Het kostte zijn fractie enig puzzelwerk om precies te begrijpen hoe dit bedrag bestemd was. In het raadsvoorstel resultaatbestemming staan nu bijna 70 afzonderlijke beslispunten waarbij het vaak over bedragen gaat van minder dan 100.000 euro en in een enkel geval over 10.000 euro. Hij vraagt de wethouder of dit in toekomst eenvoudiger te maken is, bijvoorbeeld door te werken met een drempelbedrag. Hij vermoedt dat er maar weinig raadsleden zijn die met een stofkam door al deze kleine bedragen gaan.

De heer Van Steeg (CDA) vindt het relevant dat de raad precies weet wat er met het resultaat van de jaarstukken gebeurt. Hij zou niet willen pleiten voor een drempelbedrag. Hij vraagt of de heer Vasters dat met hem deelt.

De heer Vasters (D66) begrijpt dat hij van mening verschilt met heer Van Steeg. Hij herhaalt zijn standpunt. Hij pleit voor een eenvoudiger en beknoptere notatie.

Hij gaat in op de verschillen tussen de realisatie en de begroting. Kijkend naar de baten en lasten over 2022, is te zien dat er minder grote verschillen bestaan tussen begroting en de realisatie. Hij vindt dat positief. Hij ziet alsnog fikse verschillen veroorzaakt door onder meer de energietoeslag, de opvang van Oekraïners. Dat zijn onvoorziene risico's. Hij begrijpt die verschillen. Hij ziet ook een voordeel van bijna 11 miljoen euro op overhead. Hij refereert aan de desbetreffende inbreng van het

CDA in het eerste deel van dit overleg. Dit komt onder meer door het doorschuiven van ICT-projecten. Het baart zijn fractie zorgen, aangezien die kosten mogelijk dubbel en dwars terugkomen in de komende jaren. De accountant spreekt in haar verslag over tekortkomingen in de ICT-omgevingen in Utrecht. Daarbij komt nog dat de raad de komende donderdag gaat beslissen over het toevoegen van het programma open Utrecht en de lijst van risicovolle projecten. Hij stelt om die reden twee vragen aan het college: (1) voor welk deel van die 11 miljoen is dat toe te schrijven aan de stagnatie van het programma open Utrecht en (2) vindt het college dat de gemeente op het vlak van ICT nog wel in Control is, of loopt het gemeentebestuur het risico van flinke financiële tegenvallers op dat vlak. Tot slot gaat hij in op het accountantsverslag – de verklaring van de accountant is goedkeurend. Hij vindt dat fijn. De rechtmatigheidsfouten vallen hem op: in 2022 in totaal ruim 11 miljoen euro versus 3,5 miljoen het jaar daarvoor. Dat is onder meer het gevolg van het niet naleven van Europese aanbestedingsregels bij het inkopen. Het college beschrijft in zijn reactie op dit accountantsverslag diverse verbeteringsinitiatieven. Hij vraagt de wethouder hoe daarop te sturen in de komende periode.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) schaart zich achter de gestelde vragen.

De heer Van der Zweth (PvdA) sluit zich aan bij de inbreng van GroenLinks over de accountant en de overschrijding op de aanbesteding.

Hij constateert ook de financieel zeer gezonde positie van de gemeente, ook in de tijd waarin het lastiger werd. Dat betekent dat de risico's ook beter te dragen zijn. Hij vindt dat fijn om te zien.

Hij vindt de wijze waarop het weerstandsvermogen benaderd wordt, een prettige manier van werken. Het geld dat nu vrijkomt, kan besteed worden. Hij vindt dat het college dat goed doet.

Hij vindt dat de schuldquote buitengewoon laag blijft. In plaats van wat voorspeld wordt, neemt de schuldquote juist af. Hij begrijpt hoe dat werkt. Hij legt wel de vraag voor of de capaciteit benut wordt die er is. Dat knelt op de tekorten die er zijn op arbeid. Hij verneemt graag daarop de reflectie van de wethouder. Moet ook daarop wellicht actiever gestuurd worden om de capaciteit goed te blijven gebruiken?

Hij ziet dat de solvabiliteit prima is.

De risico-toptien is voor zijn fractie heel herkenbaar; in dat licht heeft zijn fractie zorgen over Jeugd en Wmo. Hij refereert aan zijn bijdrage in de algemene beschouwing. De aandacht die eraan besteed wordt in de jaarstukken vindt hij terecht.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt naar de reflectie van de PvdA op de onderbesteding in het sociaal domein in relatie tot de financiële positie van de gemeente volgens de begroting.

De heer Van der Zweth (PvdA) zal zijn antwoord niet herhalen in deel 1 van deze beraadslaging. Hij licht toe dat dit niet zoveel effect heeft op de financiële positie. Het zit hem in de besteding. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

De heer Maas (VOLT) deelt mee dat de meeste van zijn vragen zijn beantwoord, vooral met betrekking tot het weerstandsvermogen.

In het licht van de onderbesteding en het positieve resultaat vraagt zijn fractie zich nog wel af hoe het zit met het doorschuiven van de resultaatbestemming binnen de programma's; hij vraagt of dat wel realistisch is en of dat niet gaat leiden tot stuwing.

1550 Hij kan zich andere bestedingen voorstellen in het licht toekomstige bezuinigingen; hij vraagt de visie van de wethouder daarop.
Hij sprak al over de Europese aanbestedingen en de geconstateerde onrechtmatigheden; hij vraagt of de wethouder de idee heeft hoe en of dit volgend jaar wel goed zal gaan.

Mevrouw Kendir (Student & Starter) is verheugd over de goedkeurende controller verklaring van de accountant.

1560 Haar fractie is positief dat er een voorziening is gevormd voor diverse claims waardoor de benodigde weerstandscapaciteit te verlagen is en voldoende is ten opzichte van het weerstandsvermogen. Dit getuigt van een goed financieel beheer en een versterking van de positie van de gemeente om eventuele onvoorziene omstandigheden het hoofd te bieden.

Zij gaat kort in op het belang van een integrale afweging tussen het beleid en uitvoering bij de bestuurlijke besluitvorming. De raad moet ervoor zorgen dat bij het ontwikkelen van nieuwe taken, nieuw beleid op het verkrijgen van nieuwe incidentele specifieke uitkeringen een grondige afweging plaatsvindt tussen beleid en uitvoering. Niet altijd wordt goed gekeken of er voldoende personeelkracht is. Hierbij is een integrale aanpak belangrijk.

1570 Haar aandachtspunten zijn benoemd tijdens de controle. De accountant heeft aangegeven dat SISA nog steeds een punt van aandacht is. De raad moet erop toezien dat volledig wordt voldaan aan de vereiste controleprocessen met betrekking tot deze regeling. Zij raadt aan ervoor te zorgen dat de benodigde verbeteringen worden doorgevoerd en dat een solide naleving van deze regeling bereikt wordt.

Zij gaat in op de naleving van de Europese aanbestedingsregels. Een paar partijen is daarop ingaan. Haar fractie vindt het verontrustend dat er een toename is geconstateerd in onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van die regels. Hoewel het college actie heeft ondernomen om de beheersing te versterken, moet er meer aandacht besteed worden aan de primaire registratie van contracten en looptijden.

1580 Dat zal het stadsbestuur in staat stellen om tijdig opnieuw aanbestedingen te signaleren en de rechtmatigheid van het handelen van de gemeente te waarborgen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) besteedt aandacht aan drie punten:

1590 Hij merkt dat veel organisaties in de stad geconfronteerd worden met uitspraken vanuit wethouders en gemeenten over de financiële positie van de gemeente. Dan spreken ze over dat ze vorig jaar 10.000 euro subsidie hadden met daarbij de opmerking vanuit de gemeente dat het volgens jaar geen euro meer wordt. Dan mag de organisatie daar ook heel blij mee zijn. Er zijn ook organisaties in het sociaal domein die graag meer zouden willen en ook moeten doen. Zij krijgen te horen dat het niet uitvoerbaar is omdat iedereen in een hele zware tijd verkeert; de gemeente moet de broekriem aanhalen. Hij vindt het beeld dat daarmee geschetst wordt van de gemeente vreemd in het licht van de bespreking van deze jaarstukken. Hij krijgt hierop graag de reflectie van de wethouder.

De heer Van der Zweth (PvdA) vermoedt dat de heer Dijkstra ook wel gezien heeft hoeveel ongelooflijke politieke meevallers boven de markt hangen, hoeveel budgetten minder worden. Hij gaat er vanuit dat ook de heer Dijkstra inziet dat met wat nu op de jaarrekening overblijft, betekent dat in financieel opzicht wel degelijk lastige keuzes gemaakt moeten worden voor de komende jaren.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) refereert zich met zijn inzichten aan ervaringen elders in organisaties. Momenteel worden veel bestemmingsreserves gestapeld. Hij vindt dat het gemeentebestuur dat niet moet willen.

De heer Van der Zweth (PvdA) merkt op dat dat juist maakt dat het bestuur dat nu doet. En dat daarmee een financiële positie ontstaat die behoorlijk solide is en die maakt dat de gemeente kan blijven investeren. Hij vindt het logisch dat hier nog niet te zien. Dat is precies wat de heer Dijkstra vraagt voor de komende jaren.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) denkt dat de heer Van der Zweth en hij op verschillende manieren kijken naar wat zich buiten afspeelt. Hij merkt dat er veel organisaties zijn die met één riem moeten roeien terwijl ze er graag twee willen hebben. Hij ziet ook veel lokale burgerorganisaties die heel veel meer zouden kunnen en willen maar dat ze vernemen dat het geld op is en dat de gemeente geen extra budget heeft voor dergelijke zaken.

De heer Van der Zweth (PvdA) concludeert dat de heer Dijkstra kijkt naar de begroting van 1,6 miljard en een vergelijking maakt met ervaringen op de werkvloer van organisaties; hij vindt dat niet met elkaar te vergelijken. De conclusies die de heer Dijkstra trekt, corresponderen daarmee ook niet.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) houdt eraan vast de werkelijkheid anders te zien. Hij vindt het verontrustend dat zelfs de PvdA dat niet ziet. Hij had verwacht dat de PvdA naast hem zou staan. Hij vindt het lastig. Het gaat om heel veel organisaties en niet om een clubje die van 1500 naar 1000 euro gaat. Wanneer niet gezien wordt dat die organisaties de broekriem moeten aanhalen, onderkent het stadsbestuur niet wat zich buiten afspeelt en wat de werkelijkheid feitelijk is.

De heer Claasen (GroenLinks) merkt op dat de kritiek van de heer Dijkstra is dat het bestuur niet ziet wat de werkelijkheid nu is. Momenteel zijn de jaarstukken aan de orde over de werkelijkheid van een jaar geleden. Hij zou graag op een ander moment in discussie gaan over de werkelijkheid buiten van nu. Hij vraagt de heer Dijkstra of hij dit ziet als terugkijken naar de periode waarover verantwoording wordt afgelegd.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt bevestigend. Hij herhaalt zijn standpunt. Hij wil om die reden ook expliciet kijken naar de financiële positie van de gemeente. Hij licht toe dat hij het verband legt tussen de positieve kengetallen nu, en de reacties vanuit de gemeente naar de organisaties.

De voorzitter adviseert de commissie deze punten mee te nemen naar het debat over de Voorjaarsnota. Hij nodigt de heer Dijkstra uit zijn betoog voort te zetten.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) merkt het volgende op met de vraag van de reactie van de wethouder op die onderdelen: de solvabiliteit staat op bijna 40% terwijl er een VNG norm is van 20%. De schuldquote ligt op 60, de VNG norm is 100. Dat betekent dat de gemeente Utrecht dik in het groen zit. De grondexploitatie quote en de exploitatieruimte zijn beide zeer positief – de norm is 0. Hij vraagt de wethouder toe te lichten waarom de gemeente in zwaar weer zit. En dat terwijl de indicatoren ruim in het groen staan. Van daaruit komt zijn vraag of de gemeente Utrecht niet teveel doet met de reserves. Hij krijgt hierop graag de reflectie van de wethouder.

Hij is benieuwd te vernemen hoe afhankelijk de gemeente Utrecht is van het Rijk; hij vraagt in dat licht naar de afhankelijkheidsratio. Hoe kwetsbaar is de gemeente Utrecht wanneer dat wegvalt. Hij zou graag zien dat een aantal indicatoren terug zal komen in de volgende jaarrekening; dan kan hij de financiële positie van de gemeente beter inschatten. Hij vraagt de wethouder of dit tot de mogelijkheden behoort. Hij vraagt aandacht voor het weerstandsvermogen - hij vraagt zich af wie gelijk heeft: de accountant of het college? Volgens de accountant ligt het weerstandsvermogen

op 1.16. Dat is ver boven de 1. Het college repareert dat naar 1.0. Hij vraagt waar hij op af moet gaan.

De heer Van der Zweth (PvdA) licht toe dat in de Voorjaarsnota van 1.16 1.0 gemaakt wordt omdat dat de norm is die is afgesproken over het weerstandsvermogen. Dat beleid is eerder vastgesteld en wordt nu uitgevoerd.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) licht toe een duiding te vragen. Hij wil hierop meer grip krijgen. Om die reden vraagt hij de wethouder dit meer toe te lichten.

De accountant attendeert het stadsbestuur op de onrechtmatigheid. Dat is fors gestegen, van 3,5 naar 11,2 miljoen euro. Hierin zit zijns inziens iets tegenstrijdigs. Hij leest terug dat dat komt vanwege het respecteren van looptijden van raamovereenkomsten. Een paar zinnen verder leest hij over looptijden die zijn blijven doorlopen terwijl in het geval de gemeente tijdig had ingegrepen het niet zo ver had hoeven komen. Hij vraagt daarover of het overmacht was, of had de gemeente hier kunnen ingrijpen? Hij verneemt graag hoe het echt zit.

Beantwoording

Wethouder Schilderman dankt de commissie voor deze beraadslaging.

Zij begint haar beantwoording met in te gaan op de inbreng van de VVD. De VVD sprak over het schommelen. De wethouder zet uiteen dat dat voor een gedeelte de bedoeling is; namelijk dat in de begroting begroot wordt op bestemmingsreserves. Dat betekent wanneer projecten worden uitgevoerd er meer of minder wordt onttrokken. Voor een gedeelte is de begroting bedacht op het gegeven dat er schommelingen plaatsvinden in de balans, en dat waarden worden onttrokken.

Een ander deel kan het college minder beïnvloeden. Daarbij is het college afhankelijk van de buitenwereld. Dan gaat het om partijen die iets terugtrekken of iets niet doen. En een gedeelte staat in verband met de GREX. Dit is voor een deel hoe het systeem werkt. In breder opzicht zit hier een vraagstuk achter over hoe het komt dat de realisatie en wat begroot wordt vaak zo ver uiteenlopen. Ook daardoor ontstaan schommelingen.

De wethouder zet uiteen dat door het jaar heen veel van het financiële beeld verandert. Tussen de primaire begroting in 2021 en de jaarrekening zat een verschil van 250 miljoen euro. Dat betekent dat in korte tijd het financiële beeld verandert. Een belangrijke oorzaak daarvan, is de Rijksfinanciering die in de loop van de tijd verandert. Dat is dan ook wel een groot risico. Dat ontslaat de gemeente niet van de verplichting zelf te begroten en het planningsoptimisme steeds meer te verbeteren en aan te passen. Daarnaast is de gemeente sterk afhankelijk van externe partijen. De gemeente is afhankelijk van de financiering van het Rijk. Dat vormt per definitie een risico en dat is ook de reden waarom het college tussentijds bijstelt. Bij de Voorjaarsnota kijkt het college een jaar vooruit. Bij de bestuursrapportages stelt het college verder bij. De wethouder bevestigt dat de inspanning hierop blijft.

De VVD stelde vragen over hoe het college de relatie ziet met de zorgverleners; stuurt het college voldoende bij? In dit verband noemt de wethouder het Utrechts Sturingsmodel. In dat model wordt een balans gezocht tussen het sturen op waarden en het sturen op afspraken. Die zakelijke verhouding is er daarmee ook, die is ook onderdeel van het Utrechts Sturingsmodel. De wethouder denkt dat het stadsbestuur er tegenaan loopt scherpere afspraken te moeten maken in het sociaal domein. De wethouder kan zich voorstellen dat raad en college dit gesprek uitgebreid zullen voeren bij de Voorjaarsnota. De wethouder weet niet of waarden en afspraken altijd

in tegenspraak hoeven te zijn. De wethouder oppert de blauwe kant aan de organisatie aan te moedigen. Zij zal er actief meekijken of dit op een goede manier gebeurt.

De VVD vroeg naar het deel waar 0,2 miljoen gecorrigeerd was. De wethouder heeft die wens voor een extra check. Zij licht toe hoe tijdsdruk in de loop van het proces een rol kan hebben gespeeld bij de gemaakte fouten.

De VVD vroeg specifiek naar projectbeheersing; dit is een van de ambities van deze coalitie. Eén hoofdstuk gaat specifiek over uitvoering, juist ook gericht op specifieke informatie in verband met de projectbeheersing.

De regeling risicovolle projecten noemt de wethouder een belangrijke vorm van sturing daarin. Dit moet ook breder in de organisatie zijn beslag krijgen.

De VVD vroeg naar documentbeheer. D66 stelde ook vragen over Open Utrecht en over ICT en de controle op die kant. Het college heeft niet het beeld dat alle IT projecten misgaan. Zij ziet wel dat het documentatiebeheer een grote opgave is. Dat is de reden waarom het college het stuk van Open Utrecht wil toevoegen aan de risicoregeling. Het college ziet in dat dat een complexe operatie is. Het stuk over documentatie en de IT-systemen raken elkaar daarin. Zij kan zich voorstellen dat het prettig is hierop terug te komen bij de vragen over ICT. Dan was het handig geweest wanneer de vakinhoudelijk wethouder aanwezig was geweest. De wethouder zegt de commissie toe dat zij voor het slotdebat hierover een brief zal sturen naar de raad en dat het college in die brief zal aansluiten bij ICT en bij de vragen die gaan over documentatie en over Open Utrecht. Zij benadrukt het belang in dit kader van de toevoeging van het stuk Open Utrecht aan de regeling Risicovolle Projecten.

GroenLinks stelde vragen over de investeringskredieten en ook andere partijen stelden daarover vragen. De aanleiding om hierop veranderingen aan te brengen waren onder meer de prijsstijgingen. De prijzen zijn sneller gestegen, ook van projecten die al in uitvoering waren, waarvan de bedragen ook eerder geautoriseerd waren. Dit gaat over verschillende projecten in Sport, in Onderwijs. Zodra die bekend waren zijn ze ook gemeld. Ze zijn alleen niet verwerkt. Dat is niet goed gegaan. Ze zijn in financieel opzicht niet op de juiste wijze teruggekomen. De overschrijdingen en de hogere kosten zijn in de regel wel gemeld. De accountant heeft dat ook opgemerkt. Dat neemt niet weg dat ook de wethouder van mening is dat dit beter had moeten en dat het college daar heel scherp op gaat zijn. Zij denkt wel dat het einde van vorig jaar een hele bijzondere tijd was waarin de prijsstijgingen veel harder gingen dan sinds de jaren '70. Het college was niet toegerust op die enorme prijsstijgingen waarmee de gemeente ruim over budgetten heen ging.

Het CDA ging in op het risico dat een voorziening is geworden. Zij refereert aan het debatje in dat verband tussen EenUtrecht en de PvdA over hoe om te gaan met het weerstandsvermogen daarin. Hierover heeft het college lang gesproken met de accountant. De wethouder bevestigt dat het schommelen niet wenselijk is; is het weerstand of is het een voorziening? De accountant vond dat het een voorziening moest zijn. Dat betekent dat het college pas later in dit jaar verantwoording heeft afgelegd. Vanwege de voortgang in het proces heeft het college een beter beeld gekregen.

Met betrekking tot de corona-financiering zet de wethouder uiteen dat die reserve bedoeld was voor stimuleringsmaatregelen in de stad. Over die vier pakketten is eerder uitgebreid gesproken. Het ging om onvermijdelijke kosten en om mitigerende maatregelen. Die reserve is vanaf nu beëindigd.

D66 stelde vragen over de 70 afzonderlijke beslispunten in het raadsvoorstel Bestemming. Het college kan zich voorstellen specifieke informatie in de jaarstukken te geven en dat dan meer gekeken gaat worden naar een drempelbedrag. Aan de andere kant hoort zij ook in de commissie de wens om dat niet te doen. De wethouder zegt toe dat het college probeert meer bij te sturen bij de tweede bestuursrapportage zo dat de raad minder van dit soort zaken tegenkomt bij de resultaatbestemming. Het zou misschien helpen wanneer de raad een gezamenlijk idee heeft van een gunstig drempelbedrag. Meer bijsturen in de lopende begroting is een wens van iedereen, in de beleving van de wethouder.

In de organisatie is een breder traject gestart om te spreken over inkoop in het kader van de Europese aanbesteding. Dat is overleg tussen de organisatieonderdelen en de inkooponderdelen. Daar wordt naar gekeken vanuit de wethouder Inkoop. Los daarvan worden er audits gedaan op dat vlak. Op dit moment heeft het college voor de Europese aanbesteding heel helder waar dit zit. De specifieke gevallen die zich hebben voorgedaan zullen zich niet opnieuw voordoen; het had te maken met contracten die langer doorliepen. De nieuwe contracten zijn ingegaan. Bekend is nu waar ze vandaan kwamen; op die organisatie aan onderdelen wordt het gesprek actiever gevoerd om dit in de toekomst te voorkomen en niet alleen deze nu op te lossen.

De PvdA vroeg naar een reflectie op de schuldquote. De wethouder bevestigt dat de vertraging van investeringen effect heeft op de schuldquote. Er is ook een belangrijk ander effect, namelijk dat de begroting groter is geworden; dat draagt daaraan bij. Daarmee zegt de wethouder wanneer het college nieuwe gesprekken voert over bijvoorbeeld deelnemingen, zij op dit moment weinig risico ziet op het gebied van de schuldquote. In de lopende begroting komen ze meer voor. Dan gaat het om de mate waarin de investeringen te dekken zijn met baten die daar tegenover staan of dat ze überhaupt in de lopende begroting worden gedekt. Die ruimte heeft het college.

De PvdA noemde de notoire onbetrouwbaarheid van het Rijk waar EenUtrecht ook op inging. De wethouder voorziet dat het in 2026 2027 niet heel gunstig is. Het Rijk stelt zich op dit moment ook niet op als een gelijkwaardige partner hierin. De wethouder ziet hierin wel degelijk een risico. Het college neemt actief deel aan de VNG-commissie op Financiën. Daar bespreekt die commissie de taken waarin het daadwerkelijk gaat knellen wanneer er minder geld komt van het Rijk. De sturing is vanuit de Utrechtse gemeente erop gericht om de lokale belastingen op een eerlijke manier te verhogen. De wethouder is hierop eerder al ingegaan als het gaat om de inzet van het college. Dat zal een deel van het risico een klein beetje verkleinen. Het college besteedt ook aandacht aan de vermindering van het aantal specifieke uitkeringen zo dat de gemeente daar ook minder risico heeft.

VOLT stelde vragen over of er stuwing optreedt wanneer zaken worden doorgeschoven. De wethouder bevestigt dat dat altijd een risico is. Om die reden monitoort het college de voorstellen bij de resultaatbestemming. De zaken die vandaaruit bij de resultaatbestemming zijn gezet, ziet het college als verstandig om die op deze wijze door te zetten. Mochten ze niet worden uitgegeven, kan de raad ze weer tegenkomen bij de algemene middelen. Vaak zijn het projecten die gedeeltelijk nog niet tot uitvoering zijn gekomen of die net over de jaargrens heenvallen. In het algemeen gesproken heeft de heer Maas hierin helemaal gelijk. Het college heeft extra regelingen gemaakt om de partners verder te compenseren; zij noemt de energiekosten voor maatschappelijke instellingen. Dat is ook de reden waarom extra indexatie in de

Voorjaarsnota langskomt - eigenlijk een hogere indexatie dan de reguliere indexatie, juist om hieraan tegemoet te komen. Een specifiek voorbeeld ging over de bibliotheek. Indexeren betekent structurele uitgaven.

Op dit moment is er incidenteel een beetje geld over. En dat staat in bedragen niet in verhouding tot de structurele uitdaging die het stadsbestuur heeft, om maar niet te spreken over het risico dat de gemeente loopt vanuit het Rijk. Daarvan heeft het college een ander beeld dan zoals geschetst door EenUtrecht. Zij kan de reactie van de PvdA goed volgen.

- 1800 EenUtrecht stelde vragen over wat de indicatoren zeggen die op groen staan. De wethouder antwoordt dat die iets zeggen over financiële positie van de gemeente. Die zeggen iets over hoe en in welke mate de gemeente een eenmalige tegenvaller kan opvangen. Dit zegt niets over dekkingsmogelijkheden van de uitgaven op de lange termijn. Daar zit de uitdaging voor het college: is er op de lange termijn een balans tussen de uitgaven en de beschikbare middelen? Dat is exact het gesprek dat de raad in de komende weken zal voeren: gaat het om de juiste uitgaven? Wil de raad die uitgaven? Of wil de raad de middelen die er zijn op een andere manier besteden? Het is aan de raad om zich daarover uit te spreken.

- 1810 *Gemiste vragen?*
Nee.

Tweede termijn?
Geen.

Toezeggingen?
De wethouder zal voor het slotdebat een brief te schrijven over ICT, Open Utrecht en documentatiebeheer.

- 1820 **De voorzitter** sluit hiermee deze vergadering om 23.45 uur onder dankzegging voor inbreng en aandacht.